

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. február 19.

bb 1. „barátság”, ifjúsági és diákszeminárium - vendégek az európai szocialista országokból a tanácsköztársaság évfordulójára

i di/hné-ju zs la

1969. február 19.

a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából meghívják hazánkba az európai szocialista országok ifjúsági szövetségeinek delegációit, - határozta el a kisz központi bizottságának titkársága, amely megtárgyalta és elfogadta a forradalmi ifjúsági napok kiemelkedő eseményeinek programját. a vendégek részt vesznek majd budapesten március 21-ét köszöntő ünnepeken, s ellátogatnak vidékre is. szegeden például bekapcsolódnak a „barátság”, ifjúsági és diákszeminárium munkájába. a háromnapos konferenciát március második felében rendezi meg a kisz központi bizottsága és csongrád megyei bizottsága. a jubileumi megemlékezések részét alkotó eseményen, amelyen valamennyi megyei kisz-bizottság is képviselteti magát, a magyar-szovjet kapcsolatok elmúlt fél évszázadát állítják reflektorfénybe. a plenáris és szekcióüléseken egyebek között megvitatják a kisz és a komszomol sokrétű, évről-évre gazdagodó együttműködését és a kapcsolatok továbbfejlesztésének lehetőségeit.

döntött a kisz kb titkársága arról is, hogy március 14-én győzött tartják a forradalmi ifjúsági napok központi megnyitó ünnepségét, ahol jubileumi műsor köszönti és idézi 1848 és 1919 márciusát, valamint 1945 áprilisát. március 15-én a budapesti petőfi-szobornál a kisz központi bizottsága és budapesti bizottsága a hazafias népfronttal közösen rendezi meg az immár hagyományos koszorúzási emlékünnepséget, amellyel tisztelegnek az 1848-as forradalom hőseinek, valamint a történelmi emlékbizottság kezdeményezésére 1942-ben tartott antifasiszta tüntetés résztvevőinek példája előtt.

/ folyt. köv./

We

-1-

bb 1. / ,, barátság,,... 1. folyt./-ju

a kisz központi bizottsága a magyar televízióval együtt március 16-án bonyolítja le a ,, hősök nyomában,, vetélkedő országos döntőjét, amelynek résztvevői a magyar forradalmi munkásmozgalom és a kommunista ifjúsági mozgalom elmúlt fél évszázados történetéből ,, vizsgálják,, majd az előző fordulóban a különböző ifjúsági közösségek képviselőiben fiatalok ezrei álltak a zsűri elé. közülük választották ki a területi elődöntők eredményei alapján azt a hat csoportot, amelynek versengését a tv-közvetítés jóvoltából milliók kísérhetik majd figyelemmel.

március 22-én miskolcon kerül sor kiemelkedő eseményre: átadják a tanácskőztársaság északi hadjáratában részt vett páncélvonat mását, amelyet a kisz kezdeményezésére társadalmi munkában készítették el a város üzeminek idősebb dolgozói és fju szakemberei. a páncélvonatban emlékkiállítás rendeznek, amely muzeumként járja majd be az országot.

március 22-én, lenin és kun béla üzenetváltásának 50. évfordulóján a kisz központi bizottsága a magyar honvédelmi szövetséggel közösen megrendezi az amatőr rádiós klubok és rádiósok országos versenyét. a kisz központi bizottsága díjat és emléklakettet alapít a legjobbak jutalmazására. március 30-án a forradalmi ifjúsági napok keretében tartják az ,, ifjúsági táborozási sorsjegy,, akció ünnepélyes sorsolását. a tiszta bevételt új ifjúsági vezetőképző és üdültáborok építésére, valamint a meglévők korszerűsítésére fordítják.

a kisz központi bizottsága is képviselteti magát az április 4-1 központi koszorúzási ünnepségeken. az elmúlt évekhez hasonlóan az idén is megrendezi budapesten az ujonnan felvett kisz-tagok impozáns fogadalomtételét. a demonstráción részt vesznek és az elnökségben foglalnak majd helyet az európai szocialista országok ifjúsági szövetségeinek delegációi is. /mti/

-2-

bb 2. regéci hutákban készült üvegek - lengyel és orosz borkereskedők levelei a tolcsvai helytörténeti muzeumban

vid/fm-ju ká la

1969. február 19.

a helyi népfrentbizottság kezdeményezésére - széleskörű társadalmi összefogással - helytörténeti muzeumot létesítenek a borsod megyei tolcsva községben. az állandó jellegű kiállítást méltó környezetben, a műemlékké nyilvánított rákóczi-kastélyban helyezik el.

a kis muzeumban elsősorban a község világhírű nevezettségének: - szőlészeti és borászatnak állítanak emléket. a társadalmi szervek segítségével összegyűjtik a környéken található régi szőlészeti szerszámokat és borászati eszközöket. máris számos értékes emlék került birtokukba. - így - többek között - az 1800-as években használt hordójelzőkön szüreti felszereléseken és borfokolókon kívül olyan írásokra, levelekre bukkantak, amelyek arról ,, vallanak,, hogy az 1600-1700-as években a tolcsvai szőlősgazdák szoros üzleti kapcsolatban álltak lengyel, illetve orosz borkereskedőkkel. találtak régi borsopalackokat is, amelyek az 1690-es években a rákóczi uradalom regéci üveg szarmazó egyenruhája és több felszerelési tárgya is. a régi emlékek mellett a muzeumban bemutatják a tokaj-hegyaljai állami gazdaság borait, valamint azokat a palketteket és érmekeket, amelyek boraival a világversenyeken nyert.

a helytörténeti kiállítás a tavaszi hónapokban nyílik meg és minden valószínűség szerint hegyalja újabb idegenforgalmi látványossága lesz. /mti/

--

bb 3. u j csárdáskirálynő - bemutatják a péntek rézit,- szabadteri premier a west side storyból

pr/tm-ju zs la

1969. február 19.

négy újdonság próbáit, illetve előkészületeit kezdte meg egyidőben a fővárosi operett színház társulata. március végén új felfogásban, modern hangvétellel állítják színre kálmán imre sokat játszott nagyoperettjét, a csárdáskirálynőt. a szereposztás több érdekességgel szolgál: ceciliát honthy hanna éneklí majd felváltva zentay annával, edvin szerepére vendégként bende zsoltot hívták meg, s címszerepen három művész - petress zsuzsa, medgyesi mária és domján mária-osztozik. az előadást vámos lászló és seregi lászló rendezi.

/ folyt. köv./

-3-

✓ -hutáiban készültek, s előkerült a község tűzoltó egyesületének 1880-ból

4c

bb 3. / új csárdáskirálynő -... 1. folyt. /-ju

áprilisban mutatja be a színház a török dezső regényéből „operettizált”, péntek rézit. a mulatságos történethez horváth jeno komponált muzsikát, s a címszerepben mutatkozik be a színház nemrég szerződötött új énekesnője, kovács zsuzsa. a vámos lászló és lovas edit rendezte operett főbb szerepeiben galambos erzsi, várhegyi teréz, hadics lászló és kertész péter lép színpadra. a tervek szerint a társulat soronkövetkező premierjét már szabadtéren tartja; júliusban játsszák első ízben leonard bernstein világhírű musicaljét, a west side storyt. a nagyzerbásu vállalkozásnak nincs még szereposztása, s néhány napi előadás után ősszel középületükben is műsorra tűzik.

a társulat fall leó: madame pompadur című nagyoperettjét vel kezd az új évadot. az előkészületek már folynak, a seregi lászló rendezte darab főbb szerepeiben petress zsuzsát, gallai juditot, kovács ibit és ifj. latabár kálmánt látják majd viszont a nézők - októberben. /mti/

..

bb 4. három kiállításra készül a vegyészeti múzeum

t tiz/gk-ju ie la

1969. február 18.

nemrég megkezdődtek a tatarozási munkálatok a várpalotai thury györgy várban, ahol a szervezés alatt álló vegyészeti múzeum kap majd helyet. májusra amikor a kivitelezők - a helybeli termelőszövetkezet és ktsz dolgozói - elkészülnek a bejárati résszel, itt, a nagy kiállítási tereben a múzeum megrendezi első kiállítását, amely a hazai vegyészeti történetén vezet végig napjainkig.

nyáron az épület másik részében, amely addigra szintén elkészül, ugyancsak kiállítás keretében a vár történetét mutatják be a xiii. századtól máig. itt a fegyvereken és a vár védelmével közvetlenül összefüggő más emlékeken kívül az egykori várpalotai fazekas, szűrszabó, esztergályos, textiles bányász stb. céhek munkaeszközeit és gyártmányait, a hajdani életet ábrázoló rézmet-szeteket, stb. állítják ki.

mindezekon kívül megkezdtek a jövő évi „nagy kiállítás”, előkészítését is, amelynek tárgya a szocialista vegyipar husz esztendősi története lesz. /mti/

..

-4-

ke

bb 5. politechnikai tárgy: a matyó himzés

vid-fm szb ká

1969. február 19.

a közelmúltban hunyt el 73 éves korában csuhai józsefné, a népművészet mestere, aki az országosan ismert kis jankó bor mellett a legtermékenyebb matyó „íróasszony”, volt. saját tervezésű himzései szinte újjávarázsolták a régi szücsös mintákat. újrafogalmazott motívumai alapján készül ma is számos külföldön keresett népművészeti tárgy. két lánya, bóta józsefné és pataki jánosné ma is a matyó háziipari szövetkezet himzőasszonya.

az egyre keresettebb matyó himzés készítőinek „utánpótlására”, szakköröket szerveztek a „matyóországhoz”, tartozó községekben. mezőkövesden az egyik legnagyobb általános iskolában a politechnikai órakon kalló istvánné, a népművészet mestere oktatja a matyó minták és himzés ismeretére a 12-14 éves lányokat. ugyancsak „himzőórákat”, tartanak szentistván községben is, ahol a mezőkövesditől eltérő, nagyobbbrészt rózsaszín és világoskék fonállal díszített mintákat varrják ki a fiatalok a szakköri foglalkozásokon, simon istvánné népművész irányításával.

csaknem száz fiatal sajátítja el a szinpompás matyó formakincs alkalmazásának művészetét s közülük már nem egy kiállításokon is szerepelt művészi értékű készítményeivel. /mti/

..

bb 6. harmincezer forint bírság, a vásárlók megkárosításáért

i gj/tm szb zs

1969 február 19.

összegezték a társadalmi ellenőrök elmúlt félévi munkájának eredményeit a józsefvárosban. megállapították, hogy a mintegy 300 önkéntes segítő - akiknek egyharmada harminc éven aluli fiatalember - több mint 850 vizsgálatot tartott a kerület üzleteiben, boltjaiban. a legtöbb ellenőrzést, csaknem 400-at az élelmiszer boltokban tartották. az éttermekben, presszókban több mint 260, az iparcikk boltokban pedig mintegy 200 esetben végeztek vizsgálatokat.

a társadalmi ellenőrök kezdeményezésére 50 esetben szabálysértési eljárást indítottak az előírások megszegői a vásárlók megkárosítói ellen, a kirótt pénzbírság összege pedig megközelítette a 30 000 forintot. /mti/

..

-5-

ke

bb 7. az „utolsó szó”, a tömeges balatoni halpusztulás ügyében

vid-kz/tné szb ká

1969. február 19.

elkészítette utóbbi három éves kutató munkájának eredményeit összegező zárójelentését a magyar tudományos akadémia tihanyi biológiai kutató intézetének hidrobiológiai osztálya. dr. ponyi jenő osztályvezető az mti munkatársának adott nyilatkozatában rámutatott, hogy a zárójelentésben tárgyalt időszak egyik fő munkája az 1965. évi tömeges halpusztulás okainak vizsgálata volt. választ kerestek továbbá azokra a kérdésekre is, hogy a tömeges halpusztulás milyen következményekkel járt, milyen változások történtek a balatoni élő szervezetek táplálék-láncolatában.

- a munka - hangoztatta dr. ponyi jenő - a legapróbb baktériumok vizsgálatától kezdve kiterjedt a nemeshalak életviszonyainak megfigyeléséig. a vizsgálat egyértelműen tisztázta, hogy a tóba került ddt és hch, továbbá a különböző permetmaradékok - a tömeges halpusztulást előidéző vegyszerek - alaposan megtizedelték a kisebb-nagyobb haltáplálék-szervezeteket, köztük a vízben lebegő parányi rákokskákat is. bebizonyosodott, hogy a balaton reprezentatív halfajtája - a fogassüllő - napjainkban már kifejezetten éheznek. a problémát súlyosbitja, hogy a süllő legfontosabb táplálékhalja - a vágódurbincs - is megélhetési gondokkal küzd az előbb említett okból. mindezekből nyilvánvaló, hogy szükséges a balatoni élővilág táplálék-láncolatának alapos vizsgálata is.

- a tudományos kutatások természetesen az elmúlt három év munkájával nem értek véget. a hidrobiológiai osztály munkatársai télen sem szüneteltetik munkájukat: a tó jégpáncéljába vágott léleken keresztül most is rendszeresen vesznek vízmintákat. vizsgálataikat a tó egész területére kiterjesztették, s jelenleg a balatonban levő baktériumokat „vallatják”, olyan baktériumfajok is mikroszkóp alá kerülnek, amelyekből a víz szennyezettségére vonhatnak le következtetéseket. a tihanyi biológusok együttműködnek a veszprémi és a kaposvári köjjál munkatársaival, továbbá a keszthelyi agrártudományi főiskola kutatóival és figyelembe veszik a balatoni halászati vállalat gyakorlati tapasztalatait is. mindezek alapján valóságos leltárt készítenek a balatoni élővilág, így elsősorban a balatoni nemeshalak táplálék-készleteiről. /mti/

..

-6-

bb 8. megkezdték „a kívülálló”, próbáit

i pritr-bh -la

1969. február 19.

márciusban új színpadi szerzőt avat a vigszínház: a társulat megkezdte sükösd mihály „a kívülálló”, című drámájának próbáit. a szerző a darabot ugyanezen a címen megjelent regényéből adaptálta színpadra. a mű cselekménye 1919 augusztusában kezdődik, s egy évvel később, 1920 nyarán fejeződik be. hőse, vancsura mihály egykori vöröskatona -árulólesz.

a darabot várkonyi zoltán rendezte, a főbb szerepekben básti lajost, szakács miklóst, bitskey tibort, tahi tóth lászlót és dávid kiss ferencet látják viszont a nézők a márciusi premiéren. /mti./

..

bb 9. vaskohóba került az ország első öntözőhajója

vid/ká-bh la

1969. február 19.

haminc évig dolgozott az ország és egyben európa első öntözőhajója csongrád megyében, derekegyháza község határában az akkori weiss manfréd birtokon, illetve később az állami gazdaság területén. annakidején úgy ismerték, mint a technika egyik csodáját, mert a harmincnégy méter hosszú, három és fél méter széles vashajót nem propellerek hajtották, hanem vizsugarakkal kormányozták. az uszómű elején, végén és szélein lévő csövek működtetésével indították, fékeztek és terelték megfelelő irányba. hajót négy száz holdat öntöztek vele úgy, hogy a csatorna mindkét oldalán kilencven méter távolságra lövelte a vastag vizsugarakat.

a felszabadulás után még két évtizedig használták. a korszerű esztétikus berendezésekkel folytatott versenyben végülis alulmaradt az öntözőhajó. üzemeltetése drága, a mai követelményeknek már nem felel meg. ezért a hajót testet szétdarabolták és a kohászati üzemeknek szállították beolvasztásra. a motorját az egyik felsőfokú technikumnak adták át oktatási célra. a jó állapotban lévő színpadi darab azonban megtartotta az állami gazdaság, mert ezeket még feltudják használni öntözésre. /mti./

..

-7-

bb 10. ittas kocsiázó összeütközése -kétévi szabadságvesztés

i bc/tr-bhla

1969. február 19.

weber károly, 27 éves segédmunkás, budapesti lakos - egy este részegen a jász utcában jogtalanul igénybe vette vállalatát ott parkoló tehergépkocsiját. a dózsa györgy uton a landler jeno utcai kereszteződés közelében figyelmetlenül változtatott forgalmi sávot, s nekiütközött egy 79-es trolibusznak. az összeütközés után kiugrott a vezetőfülkéből és elfutott, de elfogták. a trolibuszon egy asszony az összeütközéskor elesett és könnyebben megsérült.

weber egy másik alkalommal is jogtalanul használta munkatatójának teherautóját, s kocsiázni indult. bizonytalan közlekedésére felfigyelt az urh járőr, s utána indult. a botcsinálta vezető ismét kiugrott a kocsiból, s megpróbált kereket oldani.

a fővárosi bíróság weber károlyt -figyelembe véve büntetett előéletét, s hogy hasonló bűncselekményért már elítélték, az újabbat pedig javító-nevelőmunka hatálya alatt követte el - jogerősen kétévi szabadságvesztésre ítélte és tíz évre eltiltotta a gépjárművezéstől./mti./

4e

-8-

bb. 11. szurdi istván beszéde

t kf/sl/le/gy/la

1969. február 19.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk szurdi istván belkereskedelmi miniszternek a kgst-országok belkereskedelmi miniszterei első tanácskozásán szerdán délelőtt elhangzó beszédét. a szöveg embargós, csak jelzésre használható.

x x x

a miniszter bevezetőben üdvözölte a plenáris ülés résztvevőit, majd összefoglalta a kgst-országok belkereskedelmi minisztériumai közötti együttműködés eddigi eredményeit, fejlődését. elmondta egyebek között, hogy a kapcsolatokat jobbra a kétoldalu együttműködések jellemzik. több ország közreműködésére főleg a belkereskedelmi kutatóintézetek közös tevékenységében, kereskedelmi berendezések közös bemutatóján, a tapasztalatcsereken, s kereskedelem-szervezési kérdések megbeszélésén került sor. a kapcsolatok 1964 óta váltak szervezetté és rendszeressé, s azóta mind nagyobb szerepet kap az együttműködésben az árucsereforgalom új módszere, az országok közötti közvetlen belkereskedelmi választékcseré.

a kétoldalu gazdasági-műszaki kormánybizottságok mellett 1966-tól belkereskedelmi munkacsoportok jöttek létre, s országaink között kialakult a szervezett és rendszeres tájékoztatás, a tapasztalatcsere. a kapcsolatok fejlődését jelzi, hogy moszkvában, varsóban, berlinben, szófiában és budapesten nemzeti éttermek és ajándékboltok nyíltak, hogy márciusban megrendezik budapesten a belkereskedelmi kutatóintézetek szimpoziumát, s sor kerül más jellegű tapasztalatcserekre, nemzetközi találkozókra, minisztériumaink, intézményeink és vállalataink között.

a belkereskedelmi miniszterek mostani értekezlete újabb lehetőségeket nyit az együttműködésben, az újszerű kapcsolatok további feltételeit, formáit, módszereit teremti meg.

/folyt. köv./

8.20/um

- 9 -

ll
1012

az együttműködés sokféle lehetősége közül a fogyasztási cikkek belkereskedelmi cseréje, annak szélesítése az egyik legfontosabb terület, annál is inkább, mert az érintett országokban azonosak a belkereskedelem alapvető feladatai: a lakosság ellátása megfelelő mennyiségű, minőségű és korszerű fogyasztási termékkel. a szocializmus építésével együttjár az életszínvonal rendszeres emelkedése, a vásárlóerő, a fizetőképesség növekedése. népeink joggal várják el, hogy munkájuk ellenértékéért megvásárolhassák igényeik, szükségleteik szerinti fogyasztási javakat. a lakosság növekvő és összetételében állandóan fejlődő, változó igényeinek kielégítésében nagy szerepe és felelőssége van a kereskedelemnek.

- a belkereskedelemnek a szocialista társadalomban nem lehet csak az a hivatása - hangsúlyozta a miniszter -, hogy a rendelkezésére bocsátott árualapokat elossa; kötelessége a maga sajátos eszközeivel, lehetőségeivel hozzájárulni a lakossági keresletnek mennyiségében és összetételében megfelelő árualap biztosításához is. országainkban a kereskedelem sajátos eszközei - az alapvető elvek azonosságán túl - némileg eltérnek egymástól, s így a lehetőségek is különbözők. a lakosság ellátásának azonban mindenképpen az egyik fontos eszköze az országaink közötti választékcseréje.

ezután az import- és exportforgalom szerepét, hazai fejlődését ismertette a miniszter. magyarországon 1959-ben a kiskereskedelmi forgalomban az importárak részaránya még csak 5,7 százalék, 1967-ben 11,3 százalék, a múlt évben pedig már 12,5 százalék volt. a fogyasztási cikkek importja ez alatt az idő alatt megkétszereződött, míg az összeforgalom csak 80 százalékkal növekedett. a miniszter megjegyezte azonban, hogy ezzel a részarányal, a növekedés mértékével és ütemével nem vagyunk - s nem is lehetünk - elégedettek. az európai szocialista országokban a kiskereskedelmi forgalomban az import fogyasztási cikkek aránya körülbelül 7-9 százalék, ugyanakkor egyes iparilag fejlett tőkés országokban 20-30 százalék, néhol még nagyobb is. ezek az adatok is figyelmeztetnek egyébként arra, hogy a nemzetközi munkamegosztás kézenfekvő jelentős előnyeit a kgst országok még nem használják ki megfelelően.

/folyt. köv./

8.35/11

- 10 -

10.2

a szocialista országok gazdasági kapcsolataiban a fogyasztási cikkek cserejének fő csatornája a külkereskedelem, s várhatóan az lesz még hosszú ideig. a tanácskozás résztvevői azonban tanúsíthatják, hogy dinamikusan fejlődnek a beszerzés kiegészítő forrásai, például a belkereskedelmi minisztériumok közvetlen árucseréje. a magyar belkereskedelem ilyenirányú árucseréje 1964-ben 13,4 millió rubel, tavaly már 66 millió rubel volt, s ez számottevően érezteti hatását a lakosság választékosabb áruellátásában. a tapasztalatok azt mutatják, hogy így van ez a kgst-hez tartozó más országokban is.

az ellátás további javítása érdekében törekedni kell a tradicionális cserecikkek körének bővítésére, újabb termékek bevezetésére, a kölcsönös árubemutatók és a próbavásárlások szélesítésére, a két- és hároméves választékcseré megállapodásokra, valamint a rugalmasabb, korszerűbb bonyolítási formákra. a tapasztalatok azt is jelzik, hogy a szakemberek, a kereskedelmi vállalatok még nem ismerik megfelelően egymás fogyasztási piacait, a vásárlási és eladási igényeket és lehetőségeket. nagyobb figyelmet kell fordítani a választékbővítés érdekében az azonos rendeltetésű árucseréjére is.

- el kell érünk - hangsúlyozta a miniszter -, hogy belső piacainkat szélesebbre nyissuk egymás fogyasztási cikkei előtt, s hogy a szocialista országokban gyártott korszerű termékek valamennyi szocialista ország piacán ismertek és megtalálhatók legyenek.

a miniszter ezután a fogyasztási cikkek cserejének új formáiról, azok tapasztalatairól beszélt. utalt arra, hogy milyen hasznos az országhatárok mentén fekvő területek közvetlen árucseréje, amely e területeken javítja az áruellátást. magyarországon és jugoszlávia között például az elmúlt évben elérte a négy millió dollárt a közvetlen határmenti forgalom. ilyen megállapodásokról tárgyalunk csehszlovákiával és romániával is.

/folyt. köv./

8.38/11

- 11 -

10.2

ezután arról szólt, hogy a belkereskedelem miként mozgathatja intenzívebben elő a fogyasztási cikkek hazai gyártását, azok minőségének javítását, korszerűbb cikkek előállítását. mint mondta, sok még az olyan fogyasztási cikk, amely nem korszerű, minősége nem kielégítő, amely nem divatos, holott a nyersanyag, az előállító ipari üzem technikai felszereltsége, a munkások és műszakiak szakértelme megfelelő lenne. a belkereskedelem aktívabb fellépésére van szükség, hogy ez a helyzet megváltozzék. az egyik leghatékonyabb eszköz ugyanis az ipari termelés befolyásolására az import erőteljesebb növelése. ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy különösen elmaradtunk a kisebb értéket jelentő, úgynevezett háztartási tömegcikkek gyártásában, aminek egyik oka, hogy e termékekből nincs nagy sorozatra szükség, a kis szériák gyártása pedig nem mindig kifizetődő az iparnak. az ipar tehát e cikkek gyártásában anyagilag csak kevésbé érdekelt. ezen a helyzeten javíthatnánk, ha a belkereskedelem szervezésében két vagy többoldalú börzéken egy, vagy több ország ipara bemutatná, hogy e cikkekből mit tudna gyártani, ha azokra nagyobb rendelést kapna. elképzelhető, hogy ilyen alkalmakkor több ország belkereskedelme rendelne a kiállított árukból, s így a gyártó üzemeknek kifizetődőbb, gazdaságosabb lenne a termelés.

a továbbiakban a termelési kapacitások cseréjének kedvező tapasztalatairól beszélt, követendő példaként említve a cipő-, a textil- és a butoripar több kezdeményezését. magyarországot az ndk-val, csehszlovákiával, lengyelországgal és a szovjetunióval épített ki kapacitás-cserét, ami valamennyi ország lakossága számára hasznos. a miniszter ezután javasolta, hogy a belkereskedelem által lebonyolított árucsereforgalom eddigi és új módszereinek tanulmányozására, egyszerűsítésére, könnyítésére, fejlesztésére, a tapasztalatok elterjesztésére valamennyi érdekelt ország részvételével lengyelország belkereskedelmi minisztériumának irányításával hozzanak létre szakértői munkacsoportot.

/folyt. köv./

8.43/11

Hé 10.2

- 12 -

a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a belkereskedelemnek aktívabb szerepet kellene vállalnia a kereskedelmi berendezések és gépek, valamint a szállodai berendezések gyártásának fejlesztésében, és azok célszerűbb szakosításában. erre nemcsak azért volna szükség, mert e berendezések a kereskedelem számára rendkívül fontosak, hanem azért is, mert az e termékeket gyártó ipari üzemek a legtöbb országban a belkereskedelemhez tartoznak. pontosabban kellene ismerni országaink ilyen jellegű termelését, fejlesztési elképzeléseit, az együttműködés lehetőségeit. ilyen együttműködés kezdődött el, amikor magyarországot az ndk-tól átvette a secura pénztárgépek gyártását, abból új, fejlettebb típust alakítva ki. ehhez hasonló együttműködést célszerű lenne kialakítani az önkiszolgáló berendezések, a korszerű üzleti mérlegek, az elöregedett csomagolóberendezések, a vendéglátóipari gépek gyártásában és a gyártás szakosításában. a miniszter javasolta, hogy hozzanak létre a kereskedelem technikai, műszaki bázisának fejlesztésével foglalkozó szakértői munkacsoportot valamennyi érdekelt ország részvételével, az ndk belkereskedelmi minisztériumának irányításával.

ezután kifejtette, hogy a kereskedelmet érintő közgazdasági kérdésekben létrejött tapasztalatcserék, kétoldalu tájékoztatók kölcsönösen hasznosak voltak. ezt az információs tapasztalatcsere-jellegű kapcsolatot erősíthetjük, többoldalúvá tehetjük például azzal, hogy a minisztériumok a fontosabb anyagokat rendszeresen kicserélik, a kereskedelmi szaklapokat, folyóiratokat megküldik egymásnak. célszerű, hogy kutatóintézeteink egyes időszaki témákat közösen vizsgáljanak. közös érdek a kereskedelmi szak- és felsőfokú iskolák tananyagainak kicserélése, közös iskolák és szaktanfolyamok szervezése, szakemberek cseréje. a miniszter javasolta, hogy az említett tennivalók szervezésére közgazdasági szakértői munkacsoportot hozzanak létre az érdekelt országok, s ha az értekezlet résztvevői ezzel egyetértenek, úgy e munkacsoport irányítását a magyar belkereskedelmi minisztérium vállalja.

/folyt. köv./

8.45/um

Hé 10.2

- 13 -

ezután arról szólt, hogy a belkereskedelem miként mozgathatja intenzívebben elő a fogyasztási cikkek hazai gyártását, azok minőségének javítását, korszerűbb cikkek előállítását. mint mondta, sok még az olyan fogyasztási cikk, amely nem korszerű, minősége nem kielégítő, amely nem divatos, holott a nyersanyag, az előállító ipari üzem technikai felszereltsége, a munkások és műszakiak szakértelme megfelelő lenne. a belkereskedelem aktívabb fellépésére van szükség, hogy ez a helyzet megváltozzék. az egyik leghatékonyabb eszköz ugyanis az ipari termelés befolyásolására az import erőteljesebb növelése. ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy különösen elmaradtunk a kisebb értéket jelentő, úgynevezett háztartási tömegcikkek gyártásában, aminek egyik oka, hogy e termékekből nincs nagy sorozatra szükség, a kis szériák gyártása pedig nem mindig kifizetődő az iparnak. az ipar tehát e cikkek gyártásában anyagilag csak kevésbé érdekelt. ezen a helyzeten javíthatnánk, ha a belkereskedelem szervezésében két vagy többoldalú börzéken egy, vagy több ország ipara bemutatná, hogy e cikkekből mit tudna gyártani, ha azokra nagyobb rendelést kapna. elképzelhető, hogy ilyen alkalmakkor több ország belkereskedelme rendelne a kiállított árukból, s így a gyártó üzemeknek kifizetődőbb, gazdaságosabb lenne a termelés.

a továbbiakban a termelési kapacitások cseréjének kedvező tapasztalatairól beszélt, követendő példaként említve a cipő-, a textil- és a bútortipar több kezdeményezését. magyarországot az ndk-val, csehszlovákiával, lengyelországgal és a szovjetunióval épített ki kapacitás-cserét, ami valamennyi ország lakossága számára hasznos. a miniszter ezután javasolta, hogy a belkereskedelem által lebonyolított árucseréforgalom eddigi és új módszereinek tanulmányozására, egyszerűsítésére, könnyítésére, fejlesztésére, a tapasztalatok elterjesztésére valamennyi érdekelt ország részvételével lengyelország belkereskedelmi minisztériumának irányításával hozzanak létre szakértői munkacsoportot.

/folyt. köv./

8.43/11

Hé 10.12

- 12 -

a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a belkereskedelemnek aktívabb szerepet kellene vállalnia a kereskedelmi berendezések és gépek, valamint a szállodai berendezések gyártásának fejlesztésében, és azok célszerűbb szakosításában. erre nemcsak azért volna szükség, mert e berendezések a kereskedelem számára rendkívül fontosak, hanem azért is, mert az e termékeket gyártó ipari üzemek a legtöbb országban a belkereskedelemhez tartoznak. pontosabban kellene ismerni országaink ilyen jellegű termelését, fejlesztési elképzeléseit, az együttműködés lehetőségeit. ilyen együttműködés kezdődött el, amikor magyarországot az ndk-tól átvette a secura pénztárgépek gyártását, abból új, fejlettebb típust alakítva ki. ehhez hasonló együttműködést célszerű lenne kialakítani az önkiszolgáló berendezések, a korszerű üzleti mérlegek, az előregedett csomagolóberendezések, a vendéglátóipari gépek gyártásában és a gyártás szakosításában. a miniszter javasolta, hogy hozzanak létre a kereskedelmi technikai, műszaki bázisának fejlesztésével foglalkozó szakértői munkacsoportot valamennyi érdekelt ország részvételével, az ndk belkereskedelmi minisztériumának irányításával.

ezután kifejtette, hogy a kereskedelmet érintő közgazdasági kérdésekben létrejött tapasztalatcserék, kétoldalu tájékoztatások kölcsönösen hasznosak voltak. ezt az információs tapasztalatcsere-jellegű kapcsolatot erősíthetjük, többoldalúvá tehetjük például azzal, hogy a minisztériumok a fontosabb anyagokat rendszeresen kicserélik, a kereskedelmi szaklapokat, folyóiratokat megküldik egymásnak. célszerű, hogy kutatóintézeteink egyes időszaki témákat közösen vizsgáljanak. közös érdek a kereskedelmi szak- és felsőfokú iskolák tananyagainak kicserélése, közös iskolák és szaktanfolyamok szervezése, szakemberek cseréje. a miniszter javasolta, hogy az említett tennivalók szervezésére közgazdasági szakértői munkacsoportot hozzanak létre az érdekelt országok, s ha az értekezlet résztvevői ezzel egyetértenek, úgy e munkacsoport irányítását a magyar belkereskedelmi minisztérium vállalja.

/folyt. köv./

8.45/um

Hé 10.12

- 13 -

bb. 11. /szurdi... 5. folyt./ gy

a miniszter ezután szervezeti kérdésekről, a kgst és a belkereskedelmi miniszterek tanácskozásának jogi kapcsolatairól beszélt, kiemelve, hogy a kgst országok belkereskedelmi minisztereinek szervezete elősegíti a tagországok rugalmas, operatív gyakorlati együttműködését. megjegyezte, hogy tágabb lehetőségeket kell nyújtani és minél kevesebb kötöttséget előírni a közös munkához.

befejezésül javasolta, hogy valamennyi ország képviselőjének részvételével szerkesztőbizottságot hozzanak létre, amely a vita alapján emlékeztető jegyzőkönyvet szövegez a megállapodásokról. ez a bizottság tenne javaslatot arra, hogy a kgst országok belkereskedelmi miniszterei hol és hozzávetőlegesen mikor tartsák következő értekezletüket./mti/

..

bb. 12. műszaki főiskolák létesítése, a pedagógusok munkakörülményeinek javítása az országos oktatási tanács napirendjén

1 vt/gg/zs/gy/lan

1969. február 19.

több fontos, az oktatásügy egészét érintő kérdéssel foglalkozik az idén az országos oktatási tanács - tájékoztatta az mti munkatársát dr. bencédy józsef, a tanács titkára. a testület a közeli hetekben sorra kerülő ideai első ülésén például több műszaki főiskola létesítéséről tárgyal majd. az előterjesztés szerint a budapesten és kecskeméten már működő felsőfokú gépipari technikumot műszaki főiskolává alakítják át. a témák között szerepel az emelt szintű szakmunkás-képzés továbbfejlesztése - tartalmi és szervezeti téren egyaránt.

a későbbiekben az országos oktatási tanács további főiskolák, illetve új egyetemi szakok létesítésének időszerűségét, indokoltságát vizsgálja meg, s behatóan foglalkozik a pályaválasztási tanácsadás eredményeivel, feladataival.

/folyt. köv./

- 14 -

8.55/um

10.24

bb. 12. /műszaki főiskolák... folyt./ gy

a testület elé kerül - az országos műszaki fejlesztési bizottság és a művelődésügyi minisztérium együttes előterjesztésében - az audio-vizuális eszközök gyártásával és használatával összefüggő téma. a tanács olyan szemszögből vizsgálja majd meg a kérdést, hogy az új technikai eszközök, illetve új módszertani eljárások mind nagyobb szerepet kapnak az oktatás gyakorlatában.

kikérik az illetékesek az országos oktatási tanács véleményét több más, fontos kérdésben is. a pedagógusok élet- és munkakörülményeinek fokozatos javítására vonatkozó minisztertanácsi határozat alapján például a tanács megtárgyalja a szakközépiskolák és a szakmunkásképző iskolák elméleti és gyakorlati oktatóit, szaktanárait érintő intézkedési tervet. egy másik fontos dokumentum, a 4. ötéves terv oktatáspolitikai koncepciója szintén a testület elé kerül. ezenkívül helyet kapott az ideai munkaprogramban annak megtárgyalása is, hogy a középiskolát - elsősorban szakközépiskolát - végzett fiatalok hogyan szerezhetik meg a technikus címet./mti/

..

bb. 14. magyar-bolgár barátsági hétre készül baranya

vid-fm/ká/gy/la

1969. február 19.

baranyában a hazafias népfront és a budapesti bolgár kultúra magyar-bolgár barátsági hetet rendez március 3-8. között. a program szerint az eseménysorozatot pécssett, a puskin bányász művelődési házban diszünnpécssettgel nyitják meg, amelyen részt vesz és beszédet mond hanamov tábornok, a dráva-menti csata egyik résztvevője. kiállítás rendeznek a bolgár-magyar fegyverbarátságról, s megkoszorúzzák a bolgár hősök harkányi emlékművét. tárlaton mutatják be a híres rodopei szötteket. a programban szerepel továbbá magyar-bolgár bányásztalálkozó, filmbemutató, ifjusági összejevetel és egy bulgáriáról készített rádióműsor a pécsi stúdió adásában. öt községben rendeznek magyar-bolgár barátsági esteket. a záróünnepécssettet ismét pécssett tartják, ahova meghívják a helybeli bolgár kolónia tagjait is./mti/

..

9.05/gy

10.24

- 15 -

b. 13. víztartákolás a felszín alatt, természetes „tározókban,,
1 tz/gk/1e/gy/La 1969. február 19.

amerikai, arab, lengyel, osztrák és mongol cégek érdeklődnek dr. Léczfalvy sándor kandidátusnak, a vízterv irányító tervezőjének módszere iránt, amelynek segítségével - megfelelő földtani adottságok esetén - felszíni medencék építése nélkül, a talaj repedéseit, hézagait, mint felszín alatti tározókat lehet felhasználni a víz tartákolására.

a talaj különböző rétegeiben felgyülemelő vizet a források - sajnos - nem ászterint adagolják, ahogy szükség lenne rá. a szivattyúzás természetesen megnövelheti a hozamot, de csak addig a határig ésszerű, amíg még nem veszélyeztetni az utána szükségessé váló feltöltődést. eddig ehhez a megoldáshoz nem lehetett folyamodni, elsősorban azért, mert azok a matematikai formulák - az úgynevezett parabolikus parciális differenciál-egyenletek -, amelyekkel ki lehetne számítani a kitermelhető víz mennyiségét, az utánpótlódás lefolyását, stb., rendkívül bonyolultak. jellemző erre, hogy annak idején a magyar származású Neumann János professzor éppen az ilyen típusú egyenletek megoldásának lehetővé tételéért kezdeményezte az elektronikus számítógépek kifejlesztését.

a matematikusoknak máig sem sikerült tökéletes módszert találniuk ezeknek az egyenletek a megoldására, dr. Léczfalvy sándor azonban kidolgozott egy olyan megoldást, amely - legalábbis a felszín alatti víztározók szempontjából - a gyakorlati igényeket kielégíti. ez az elméleti kutatási eredmény tehát egyúttal a gyakorlati megvalósítás lehetőségét is megteremtette.

módszerének felhasználásával a vízterv már számos jól bevált, több tízezer köbméteres, felszín alatti víztározót tervezett hazánkban, ezek keltették fel a külföldi érdeklődést is. legújabbán pedig további kísérletsorozat kezdődött az eljárás tökéletesítésére. azt vizsgálják, lehet-e ezeket a felszín alatti tározókat függetleníteni a természetes utánpótlódás bizonytalanságaitól, ütemének és mennyiségének szeszélyességétől. más szóval, lehet-e a nagy vízfogyasztás idején többé-kevésbé teljesen kiürített víztároló rétegeket „jobb időkbén,, mesterségesen feltölteni.

az eddigi eredmények szerint az ilyen feltöltés lehetséges, a nehézséget pillanatnyilag főleg az okozza, hogy a jelek szerint a feltöltéshez csak tökéletesen tisztított, baktériummentes víz használható, mert a vízzáró rétegek alatt a felszín alatti tározók a víz bakteriológiai tisztítására nem képesek.
/mti/

9.15/gy

10 "2

- 16 -

bb. 15. a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója tiszteletére országos vasas emlékturát rendeznek salgótarjánban
vid-fm/ká/gy/La

1969. február 19.

a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából március 22-én a vasas természetjárók és sportolók országos emlékturát rendeznek salgótarjánban. az emlékturán a budapesti, a diósgyőri és az ózdi vasas üzemek mintegy ezer természetjárója vesz részt. budapestről különvonat viszi az emlékturán résztvevőket salgótarjánba, ahol a salgóvár közelében levő Bozorkánykőnél, a salgótarjáni kohászati üzemek természetjáró szakosztálya által felállított emléktáblánál kerül sor a nagyszabású találkozóra.

az országos vasas emléktúra délutáni programjában kiállítás nyílik a kohászati üzemek művelődési otthonában, amit irodalmi emlékműsor követ, majd a budapesti központi vasas művészegyüttes forradalmi hangversenye zárja az egésznapos programot./mti/

bb. 16. acélszerkezetű szarvasmarha istálló
vid-kz/tné/ká/gy/La

1969. február 19.

acélszerkezetű szarvasmarha istállót terveztek az állattenyésztési szakemberek közreműködésével a dunai vasmű szakemberei. a 63 méter hosszú és 12 méter széles hullámlemezrel fedett hőszigetelt acélszerkezetű istálló mintapéldányát a szekszárdi állami gazdaságban állították fel. a legkorszerűbb gépesítésre alkalmas istállóban 100 tehenet tartanak. az építési minőségvizsgáló intézet szakemberei most vizsgálják a mintapéldányt. használója - a szekszárdi állami gazdaság - azonban máris meghozta döntését: ötven istálló összeszereléséhez elegendő acélvázat rendelt a dunai vasműtől./mti/

9.40/gy

10 "2

- 17 -

bb. 17. családiház építés a tsz segítségével

vid-kz/tné/ká/gy/La

1969. február 19.

az edelényi alkotmány tsz közgyűlési határozat alapján személyenként ötezer forint vissza nem fizetendő segítyt ad azoknak a tagoknak, akik teljesítik az előírt munkaeget és családiházat akarnak építeni. ha a férj és a feleség is tsz-tag, akkor az összeg tízezer forint. az idén 15 lakásépítési kölcsönigényt nyújtottak be a tsz vezetőségéhez, s valamennyit megszavazták. a kölcsönt akár készpénzben, akár építőanyagban, akár szállításban igényelhetik a tsz-tagok./mti/

bb. 18. gáterősítés, vízügyi repülőter, új ut a duna alsó magyar szakaszán

vid-kzt/tné/ká/gy/La

1969. február 19.

az 1965-ös 100 napos arádást követő nagyszabású munkálatok befejezésével újabb árvédelmi program megvalósítását kezdte meg a dél-dunántúli vízügyi igazgatóság. negyvenhét millió forintos költséggel az országhatártól kölkedig terjedő 11 kilométeres töltésszakaszt és a hozzá tartozó egyéb létesítményeket korszerűsítik. a több esztendőre szóló munkából az idén 6,5 millió forint értékűt végeznek el. elkészül a határ feletti első háromkilométeres gátszakasz erősítése, magasítása, két korszerű gátor telep és a vízügyi repülőter. megkezdik a bédai bekötőt építését. az utóbbi azért nagy jelentőségű, mert e nélkül csak mohács város területén lehetett megközelíteni a folyópartot és ez megnehezítette a védelmi anyagok szállítását./mti/

bb. 20. készülnek a színes tv közvetítő-lánc adóantennái

vid-kz/tné/ká/gy/La

1969. február 19.

tizenhat 4x5 méteres alumínium adóantennát rendelt a székesfehérvári könnyűfémmű készáru üzemétől az elektromechanikai vállalat a színes tv közvetítő-lánc kiépítéséhez. az antennák gyártását megkezdték a székesfehérvári üzemben./mti/

9.45/gy

le 11.04

- 18 -

bb. 19. nagyteljesítményű kotróhajót kap az alsószolcai építélemgyár tavibányája

vid-kz/tné/ká/gy/La

1969. február 19.

továbbfejlesztik az alsószolcai építélemgyár tavi kavicsbányáját. újabb, a meglévőhöz hasonló kapacitású kavicsosztályozó művet szerelnek fel s egy nagy teljesítményű uszó kotróhajót vásárolnak. az új, kanalas gémmel működő kotróhajóval akár 30 méteres mélységből is naponta 2 000 köbméter kavicsot hoznak majd felszínre. a hajót a második félévben bocsátják vízre az osztályozómű pedig az év végére készül el. a bánya így jövőre már több mint 900 ezer köbméter kavicsot termel majd. egy részét a tulajdonos alsószolcai építélemgyár használja fel, a többit pedig értékesítik. a megállapodások szerint a miskolci házépítő kombináton kívül innen látják el nyersanyaggal a debreceni házgyárat és a szolnoki építélemgyárat is./mti/

bb. 21. javítják az egészségügyi ellátást a nyiregyházi tanyavilágban

vid-fm/ká/gy/La

1969. február 19.

a nyiregyházi járásban csaknem huszezer ember, a lakosságnak majdnem ötödrésze tanyai településeken él. ellátottságuk elmarad a községekben élőkétől, ennek részbeni pótlására a járásban mozgalom indult, amelynek célja az egészségügyi ellátás javítása. nyirtelek-gyulatanya az orvosi lakáshoz és rendelőhöz orvost is kapott. ezzel együtt még két településen - belegrádon és varjulapason - rendszeresítették az orvosi rendelést. görögszálláson ugyancsak rendelőt és várót építenek. a tiszánagyfaluban szervezendő orvosi körzetnek különösen a virányos tanyai lakosok ellátása szempontjából lesz nagy jelentősége. az orosi tanyavilág dolgozóinak nyiregyháza peremkerületében szándékoznak rendelőt létesíteni. ezzel öt közeli tanya lakóinak ilyenirányu gondját oldják meg. ugyancsak rendelő létesítésén fáradoznak a demecser-borzova és az ujfehértó-kismicske és kovácstag tanyákon is./mti/

9.50/gy

le 11.04

- 19 -

bb 23. Lakkozott ládák minipalackoknak

vid/kz-um ká

1969. február 19.

a csomagolás korszerűsítésében a ládaipari vállalat szegedi gyáregysége is szerepet vállalt: a hagyományos fűrészeltáru mellett csiszolt, lakkozott natur kisládák sorozatgyártását kezdték meg a magyar állami pincegazdaság megrendelésére. az izlésesen kidolgozott ládákba egydecis „mini-borpalackokat”, csomagolnak. az üzem újabb állami gazdaságoktól tsz-ektől is vállal hasonló egyedi megrendeléseket./mti/

--

bb 24. 1918-19-es ujságok - vörösőr sapka - tanácsköztársasági emlékkiállítás rendeznek tatabányán

vid/fm- um ká

1969. február 19.

érdekes, tudományos igényű munkához kezdtek a tatabányai muzeumbarátok körének tagjai: a tanácsköztársaság komárom megyei eseményeit bemutató kiállítást nyitnak márciusban a bányászváros legnagyobb művelődési házában, a népházban. kutató munkájuk kiterjedt az egész megyére, s a munkásmozgalom, valamint a megye iparának történetét reprezentáló több ezer dokumentumból válogatják ki az anyagot. sajtógyűjteményekből kiemelkednek a tatabányai híradó 1918-19-es számai, a röplapok, plakátok és okiratok. a kör tulajdonába kerültek 1945 előtti egyletek, körök iratai, dokumentumai és a bányászélet tárgyi emlékei. értékes darabja a gyűjteménynek egy 19-es vörösőr sapka./mti/

--

bb 26. nylon ruha - dobozban

vid/kz -tné-um ká

1969. február 19.

tovább bővül az idén a debreceni ruhagyár vevőköre. az előzetes felmérések szerint kereken kétszeresére növeli a tőkés országokba irányuló exportját s ugyanakkor a múlt évinél lényegesen többet szállít a szocialista országokba is. a szovjet külkereskedelem például 1.7 millió ruhát rendelt ez évi szállításra. az export növekedése elsősorban a választék bővítésének köszönhető. a gyár idei újdonságai között van többek között a kis dobozba csomagolható nylonruha, továbbá több legújabb divatu alkalmi ruha. az idén először valódi bőrből is készítenek kabátokat, kosztümöket./mti/

--

10.00/um

-20-

ll
1107

bb 25. Lebegtető- szárító berendezések szombathelyről a szovjetunióba

vid/kz-um ká

169. február 19.

meghódították a külföldi piacot a szombathelyi élelmiszeripari gépgyár lebegtető-szárító berendezéseivel. az érdekes berendezés a paradicsom, a paprika, a szőlő, stb. konzervipari melléktermékeiből különválasztja a héjat és a magot, s közben meg is szárítja a gépbe helyezett masszát. egy-egy mázsa nedves anyagból átlagosan mintegy 15 kiló értékes, eddig veszendőbe menő anyagot von ki, ugyanakkor javítja a trágyának, gyógyszeralapanyagának, illetve illóolajleptárlásra használt többi melléktermék használhatóságát is. a lebegtető-szárítókat különösen a szovjetunió konzervgyárai kedvelték meg. erre az évre nyolc darabot rendeltek. a gépek egyenkénti értéke mintegy 700 ezer forint./mti/

--

bb 27. 1971 végére befejezik a budapest-nagykanizsa közötti vasutvonal korszerűsítését

vid-kz/tné-um ká

1969. február 19.

az idén folytatódik a balaton déli partját érintő budapest-nagykanizsa közötti vasutvonal korszerűsítése. többek között felújítják a balatonboglár és fonyód, valamint a nagyréce és zalaszentjakab állomások közötti pályaszakaszokat. hézagnélküli hegesztett sínparókat fektetnek le. a vágányfelújításokkal párhuzamosan korszerűsítik a biztonsági berendezéseket. a budapest-nagykanizsai vonal teljes hosszában integra-domino típusú biztosító berendezést kap. megszüntetik a sorompók kézi kezelését. a sorompókat a közeledő, illetve távolodó vonat működteti majd. a vasutvonal teljes felújítása 1971 végére fejeződik be. a hegesztett hézagnélküli sínparók alkalmasak lesznek arra, hogy a vonatok 125 kilométeres óránkénti sebességgel közlekedjenek. a személy- és gyorsvonatok nagyobb részét, sőt a tehervonatok egy részét máris diesel-mozdonyok vontatják./mti/

--

10.05/um

-21-

ll
1107

bb. 22. kétszáz ágyas szálloda épül székesfehérvárott

vid-kz/tné/ká/gy/La

1969. február 19.

kétszáz ágyas új, korszerű szálloda építését kezdik meg még ezen a nyáron székesfehérvárott. ötszintes épülete a romkert bejáratával szemközti téren helyezkedik el. nyolcvan személyes eszpresszót, 300 személyes éttermet, továbbá nagyobb tanácskozási is alkalmas konferencia-termet alakítanak ki benne. építésére több mint 40 millió forintot költ a hungária szálloda és étterem vállalat. az új szálló neve alba regia lesz./mti/

bb. 28. huszonhat vagon magyar kiállítási anyag, az aranyérem több várományosa indult utnak lipcsébe

i sz/tr/ie/gy/cz

1969. február 19.

szierda reggel a hungexpo camionnal elindította lipcsébe a nemzetközi vásár magyar anyagának utolsó szállítmányát. eddig 15 vagonnyi magyar áru érkezett meg az ndk vásárvárosába, a március 2-án nyíló kiállítás területére, további 11 vagonnyi pedig vasuton, illetve tehergépkocsikon utban van rendeltetési helyére.

az idei tavaszi lipcsei vásáron 23 magyar külkereskedelmi vállalat vesz részt, összesen 3 400 négyzetméternyi területen. mivel lipcsében az áruk szak-kiállításokon kapnak helyet, a magyar áruk 16 technikai bemutatón és tíz vásárházban találhatók majd. magyarország többek között vegyipari és gyógyszeripari gépekkel, kábelgyártó, műanyagipari, cipő-, ruha- és élelmiszeripari berendezésekkel, műszerekkel, könnyűipari cikkekkel, valamint mezőgazdasági gépekkel jelentkezik. a termékek egész sora most először mutatkozik be lipcsében. ilyen újdonság lesz a mini-víz tisztító berendezés, az ers-200-as numerikus vezérlésű rövid esztergapad és az etl-200-as lyukkártyás rendszerű esztergapép.

a szakbizottságok véleménye alapján a vásár rendezősége elé bocsátották azoknak a termékeknek a listáját, amelyeket a magyar kiállítók méltónak találtak a lipcsei nemzetközi vásár aranydiplomájának megpályázására. az aranyérem várományosai között 34 magyar ipari és mezőgazdasági termék sorakozik./mti/

..

- 22 -

10.10/um

11.12

bb. 30. a legfelsőbb bíróság halálra ítélte a kétszeres gyermekgyilkost

t bc/gk/gy/cz

1969. február 19.

a legfelsőbb bíróság fellebbezés folytán szerdán ítélezett bodgál zoltán bűnügyében. mint ismeretes, a sokszorosan büntetett előéletű bodgál az elmúlt évben két fiút elcsalt, majd megölt.

a legfelsőbb bíróság helybenhagyta az első fokon eljárt fővárosi bíróság ítéletét, amellyel bodgál zoltánt halálra ítélte./mti/

..

bb. 29. a kgst országok belkereskedelmi minisztereinek első értekezlete

t kf/tr/ie/gy/cz

1969. február 19.

szierda délelőtt 10 órakor budapesten a gellért szálló teaszalonjában megkezdődött a kgst országok belkereskedelmi miniszterei első értekezletének plenáris ülése. a miniszterek értekezletének, mint szervezetnek a létrehozásáról a kgst végrehajtó bizottsága 1968 szeptemberében, 36. ülésén hozott határozatot.

az ülésen résztvevő bolgár, csehszlovák, lengyel, magyar, mongol, ndk-beli, román és szovjet delegációt peko takov, frantisek barbirek, edward sznajder, szurdi istván, zandangijn ganzsurzsav, günter sieber, ion patan és a.i. sztrujev miniszterek vezetik. jelen volt mihail anijanc, a kgst titkárság képviselője.

a plenáris ülés megnyitóján résztvett apró antal, a minisztertanács elnökhelyettese, ligeti lászló, a kereskedelmi, pénzügyi és vendéglátóipari dolgozók szakszervezetének főtitkára, továbbá a magyar tárminisztériumok és hatóságok több képviselője.

az ülést, mint házigazda szurdi istván nyitotta meg, majd apró antal üdvözölte a belkereskedelmi miniszterek első értekezletét, a plenáris ülés résztvevőit.

/folyt. köv./
10.35/gy

- 23 -

11.12

bb 31. felhívás

gk-um cz

1969. február 19.

1968. december 23-án 14 óra körül budapesten, a rudasfürdő előtti kijelölt gyalogátkelő-helyen egy trabant típusu személygépkocsi egy gyalogost elütött. a baleset időpontjában a szabadság-híd felől az erzsébet-híd felé a külső forgalmi sávon egy skoda-furgon típusu gépkocsi haladt. a baleset körülményeinek tisztázása érdekében a legfőbb ügyészség kéri a skoda-furgon gépkocsi vezetőjét, hogy tanukénti kihallgatása végett a legfőbb ügyészségen /budapest, v., apáczai csere jános utca 10./ jelentkezzen. /mti/

bb. 29. / a kgst-országok.... 1. folyt./ gy

apró antal/

- a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány és a kgst végrehajtó bizottsága nevében szeretettel köszöntöm önöket abból az alkalomból, hogy első ízben került megrendezésre budapesten a kgst tagállamok belkereskedelmi minisztereinek értekezlete - mondta.

- a kgst végrehajtó bizottsága múlt év szeptemberében megtartott 36. ülésén hozott határozatában célszerűnek tartotta a tanácskozás rendszeres megszervezését. a vb abból indult ki, hogy belkereskedelmi minisztériumaink között már az elmúlt években is eredményes, hasznos kétoldalu kapcsolatok alakultak ki és megvannak a feltételei annak, hogy ezeket a kapcsolatokat kiszélesítsük és sokoldalúvá tegyük.

- úgy gondoljuk, ez a szervezeti forma alkalmas arra, hogy a kgst tagállamok belkereskedelmi miniszterei időszakonként megvitassák az együttműködésük továbbfejlesztésével kapcsolatos kérdéseket és a kölcsönös érdekelttség alapján megállapodjanak a szükséges tennivalókban. mindez feltétlen elő fogja segíteni országainkban a közszükségleti cikkek áruforgalmának bővítését és a lakosság jobb, választékosabb áruellátását. a magyar kormány a kgst-országok ilyen irányu tevékenységét eddig is támogatta és a jövőben is támogatja.

/folyt. köv./
11.10/gy

12.2

- 24 -

bb. 29. / a kgst-országok.... 2. folyt./ gy

- a kgst-ben folytatott gazdasági együttműködésünk 20 éves. az elmúlt 2 évtized során a kgst-be tömörült szocialista országok - testvérpártjaink vezetésével - számtalan nehézséget leküzdve, történelmileg rövid idő alatt jelentős fejlődést értek el népgazdaságuk szocialista építésében. mélyreható progresszív társadalmi, gazdasági változásokat hajtottak végre országaikban és jelentős lépéseket tettek a néptömegek életszínvonalának emelése és műveltsége fokozása érdekében.

- részletesen lehetne felsorolni azokat a számokat és tényeket, amelyek igazolják a kgst tagállamok gyorsütemű fejlődését. elég utalnom arra, hogy ma a kgst-hez tartozó szocialista országok biztosítják a világ ipari termelésének mintegy 31 százalékát és összességükben mintegy 356 milliós fogyasztási piacot jelentenek. ezzel összefüggésben érdemes e számokat összevetni a közös piac adataival, amely mintegy 180 milliós fogyasztási területet jelent és részesedése a világ ipari termelésében nem egészen 20 százalékot tesz ki. a kgst tagállamok olyan óriási felvevő piacot jelentenek, amely páratlan a világon és már ez a körülmény is önmagában új lehetőségeket rejt a belkereskedelem terén kialakuló szorosabb együttműködésre.

- a szocializmust építő Magyarország - mint a kgst egyik alapító tagja - mindig fontos politikai és gazdasági feladatának tekintette a kgst tagállamaival való mind szorosabb és sokoldalúbb együttműködést. az elmúlt két évtized tapasztalatai és eredményei teljes mértékben bizonyítják, hogy gazdasági szövetségünkben a kölcsönös előnyökön alapuló aktív részvételünk legközvetlenebb nemzeti érdekünk, amely teljes mértékben összefonódik a többi szocialista ország közös, internacionalista érdekeivel.

- a magyar népgazdaság számára különös jelentőséggel bír a nemzetközi árucseréforgalom, hisz nemzeti jövedelmünk mintegy 40 százaléka realizálódik a külkereskedelem útján. ez a tény is aláhúzza a mostani tanácskozás jelentőségét, a belkereskedelmi miniszterek értekezletének fontosságát.

/folyt. köv./
11.30/il

12.2

- 25 -

bb. 29. / a kgst-országok.... 3. folyt./ gy

- kedves elvtársak!

- korunkban mindjobban kibontakozik egy olyan világméretű tudományos és műszaki forradalom, amely megköveteli, hogy a mi gazdasági szövetségünkben - a kgst-ben - is az eddiginél jobban egyesítsük anyagi és szellemi erőinket. e szorosabb gazdasági összefogást, egy sokoldalubb gazdasági szövetség, integráció létrehozását indokolja az a körülmény is, hogy a szocialista fejlődés valamennyi kgst tagországban nagyobb követelményeket és újabb igényeket támaszt, amelyek kielégítésére a nemzetközi együttműködés új és hathatósabb ösztönzőit, új szervezeti formáit kell megtalálnunk.

- a szocialista fejlődés eredményei országainkban - különösen a kisebb szocialista országokban - világosan megmutatták, hogy újabb sikereket elérni csak a nemzetközi összefogás útján lehetséges. az élet azt bizonyította, hogy az az út, amelyen elindultunk - a sokoldalú gazdasági együttműködés útja - helyes volt. pártjaink és kormányaink most azon fáradoznak, hogy a kgst-ben folytatott együttműködésünket az érdekeltségüket bejelentő országok között továbbfejlesszük.

- ezt az alkalmat fel szeretném használni arra, hogy köszönetet mondjak testvérpártjainknak azokért a javaslatokért, amelyeket hozzánk a nemzetközi gazdasági együttműködés továbbfejlesztése érdekében eljuttattak. biztosak vagyunk abban, hogy a közeljövőben megtartandó felsőszintű tanácskozáson további jelentős lépéseket teszünk előre a mind gyümölcsözőbb nemzetközi összefogás, a szocialista integráció kialakítása érdekében.

- pártunk központi bizottsága és a magyar kormány nevében az itt megjelent belkereskedelmi miniszter elvtársnak sikeres munkát kívánok. érezzék magukat jól fővárosunkban.

apró antal beszéde után szurdi istván tartotta meg előadását.

/szurdi istván beszédét mai bb. 11-es kiadásunkon közöltük. a hír első mondatát kérjük a következőképpen módosítani:

a miniszter bevezetőben összefoglalta a kgst-országok...

ezzel a beszéd embargóját f e l o l d j u k. /

/folyt. köv./

- 2 6 -

11.30/gy

le 12.2

bb 32. diákönnyilkosság

vid/kz-umká cz

1969. február 19.

hétfőn délelőtt megdöbbentő diáktragédia történt pannonhalmán. a bencés gimnázium 1. b. osztályában a kémia óra befejeztekor nagy aurél - az osztály egyik tanulója - kilépett a padból, s még mielőtt bárki közbeléphetett volna, a tanterem ablakán keresztül az udvarra vetette magát és szörnyethalt. a rendőrség az öngyilkosság okának megállapítására nyomozást indított./mti/

--

bb 33. épül szabolcs-szatmár megye legnagyobb sertéskombinátja

vid/kz-um ká cz

1969. február 19.

a mátészalkai állami gazdaságban megkezdték szabolcs-szatmár megye legnagyobb sertéskombinátjának építését. évente 5 ezer hizott sertést ad majd a piacra. építésére 32 millió forintot költenek.

--

bb 34. bisztró-társulás alakult harkány ellátására

vid/kz-um ká cz

1969. február 19.

a gyógyvizéről nevezetes harkányt évente több mint egymillióan keresik fel. a vendégek jobb ellátására három banyai termelőszövetkezet - közös erővel - modern bisztrót nyit a fürdőhelyen. az újszerű társulás tagjai: a nagydobozai buzakalász, a somogyhársági vörös sugár és a szigetvári zrinyi tsz. az egymillió forintnyi építési költségekhez egyenlő arányban járulnak hozzá a tagszövetkezetek. halat és peccsenyét, bort és gyümölcsöt árusítanak majd, amelylyel a társulásban résztvevő gazdaságok látják el a bisztrót. irányítására igazgatótanács alakult, az ellátás megszervezését pedig egy koordináló szakemberre bízzák. a szép, korszerű vendéglátó-egység a strandot övező óriási hársfák alatt épül fel, s ezért - stílusosan - a „hársfa bisztró” nevet kapja. a nyár elején, a fürdési idény megindulásakor kezdi meg működését./mti/

--

12.00/um

-27-

le 13.2

bb 35. nyugdíjba vonult a bakony utolsó cifraszűrös juhásza

vid/kz-um ká cz 1969. február 19.

nyugdíjba vonult bakonyi imre, a borzavári alkotmány tsz tagja, a bakony utolsó cifraszűrös juhásza. a 65 esztendő juhászt az utóbbi években amatőr, amatőr-fotosok százai fényképezték le díszes posztószűrőben, amelytől továbbra sem hajlandó megválni. a nyugdíjas juhász a pusztáról beköltözött a faluba, borzavárra. hosszú esztendők óta most először tölti a telet lakott településen./mti/

bb. 41. az első nagyüzemi nyulfarm csongrádban

vid-kz/ká/gy/cz 1969. február 19.

csongrád megyében, ahol eddig csak magánosok foglalkoztak házinyul tenyésztéssel, a Mindszenti tiszavirág termelőszövetkezet létrehozta az első nagyüzemi nyulfarmot. angliából háromszázhatvan tapsifülest vásároltak, nagy hushozamu ujjeländi és kaliforniai fajtákat. ez képezi a törzsállományt, amely után már az idén kilencezres szaporulatra számítanak. ezeket részben tenyészanyagként értékesítik, részben pedig mint hus-nyulakat exportálják./mti/

bb. 40. kemping utánfutókat készít a győri lakatos és fémtömegcikk ktsz

vid-kz/gy/cz 1969. február 19.

a győri lakatos és fémtömegcikk ktsz kemping butorai mind a hazai, mind a külföldi piacokon népszerűek. a gyárnak is beillő kisipari termelőszövetkezet kiskocsik után akasztható kemping utánfutók gyártására is berendezkedik. kétkerekű, 90 kilogramm önsúlyu, 400 kiló teherbírásu utánfutóik három típusban vászon, műanyag, és lemeztetővel készülnek majd. az új gyártmány első darabjait az idei budapesti nemzetközi vásáron mutatják be és a kereskedelem igényeitől függően kezdik meg a sorozatgyártást./mti/

13.2

- 28 -

bb. 36. halálos üzemi baleset

i fe/gk/zs/gy/cz 1969. február 19.

történt a sümegi mészmű vállalat mészköbányájában: bányáomlás következtében egy több mázsás kötőmáz rázuhant rédei ferenc 50 éves kőfejtőre, aki a helyszínen meghalt. a baleset ügyében a felelősség megállapítására vizsgálat indult./mti/

bb. 37. súlyos közlekedési balesetek

i fe/gk/zs/gy/cz 1969. február 19.

magyarcsanak közsgben makai andrás 65 éves nyugdíjas szennet szállított kerékpárján. a csuszós uton egyensúlyát veszítve egy tehergépkocsi alá esett, amely a szerencsétlen embert halálra gázolta.

a 11. kerületben, a karolina ut és a nagyszöllős utca kereszteződésében kondor csaba 23 éves táviratkézbetítő motor-kerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget a kijelölt gyalogátkelőhelyen és elütött egy 55 év körüli nőt, akinek kiléjét ez ideig még nem sikerült megállapítani. a mentők a motorost és az asszonyt életveszélyes állapotban szállították kórházba.

murányi jános 35 éves raktáros a könyves kálmán körut és a reguly Antal utca kereszteződésében kiesett egy 23-as villamosból és súlyosan megsérült./mti/

bb. 39. új hajtatóház nyírbogdányban

vid-kz/ká/gy/cz 1969. február 19.

a helyi lakosság és nyíregyháza város primőr ellátására 4,2 millió forint költséggel 6.400 négyzetméter felületű hajtatóházat épített a nyírbogdányi kossuth termelőszövetkezet. az új hajtatóházban megkezdtek a paprika palánták kiültetését. az előzetes kalkulációk szerint a hajtatóház évenként 2 millió forintot jövedelmez a közös gazdaságnak./mti/

12.45/gy

13.2

- 29 -

bb 38. ,, vizicucli,, sertéseknek

vid/kz -um ká cz

1969. február 19.

a baranya megyében működő pogányi tavasz tsz önitatókat gyártó üzemét állított fel. a kis gyár egész évben termel. az automatikusan működő itatókat a termelészövetkezet szakemberei tervezték és azok - mint a tapasztalatok bizonyítják - jobbak, higiénikusabbak, mint az eddig készített önitatók. különösen szellemes konstrukció a kocaitató, amely úgy működik, mint egy ,, vizicucli,,. az állat a vízvezetékre szerelt részsópókán keresztül szívja a vizet, s a készüléket - az orrával - maga kapcsolja be és ki. a tavasz tsz fél éves garanciát vállal az általa gyártott itatókért. a készülékekhez szükséges rezet, alumíniumot és vasat a termelészövetkezet vásárolja, s ebből öntik, illetve esztergálják az alkatrészeket. az értékesítést lebonyolító agroker vállalat az üzem egész kapacitását lekötötte. összesen 12 ezer önitatót rendelt pogányból és - jellemző a nagy keresletre - ezeket már előre megvásárolták az állattenyésztő gazdaságok. a kis falusi gyár termelési értéke már az idén eléri a hatmillió forintot, vagyis az első évben ,,kifizeti magát,,./mti/

--

bb 43. üzembe helyezték a markazi vízművet

vid/kz-um ká cz

1969. február 19.

szerdán üzembe helyezték a markazi vízkivételi művet, amely a gagarin hőerőmű tartalék vízellátását szolgálja majd. a hozzátartozó víztározó, az ország legnagyobb mesterséges tava. hatalmas kiterjedésű medencéjében már eddig négy millió köbméter víz gyűlt össze, de teljes feltöltődés után nyolc és félmillió köbméter vizet tárol. az új vízkivételi mű közvetlenül a tó mellett épült. négy nagyteljesítményű szivattyuja óránként 3000 köbméter vizet szolgáltat az erőműnek. , amellyel két kilométer hosszú nyomóvezeték köti össze./mti/

--

13.20/um

-30-

14.2

bb 44. ,,rekord-exportév,, a salgótarjáni öblösüveggyárban

vid/kz-um cz

1969. február 19.

háromnegyed százados fennállás óta az idén bonyolítja le legnagyobb exportját a salgótarjáni öblösüveggyár. a ,,rekord-év,, külföldi megrendeléseinek értéke meghaladja az ötvenmillió forintot. a gyár teljes exportkapacitását lekötő megrendelések már az év első hónapjában lefutottak. a tőkés országokba irányuló szállításokat lebonyolító ferunion műszaki külkereskedelmi vállalat több mint 32,6 millió, a szocialista országokba irányuló szállításokat bonyolító metrimex pedig 18,6 millió forint értékű csiszolt, festett és úgynevezett repesztett készlet-kombinációt, illetve laboratóriumi felszerelést vesz át az idén az öblösüveggyártól. exportra. ezek szerint a gyárnak hetente csaknem egymillió forint értékű árut kell szállítania. a szállítások szerdán megkezdődtek. egyszerre három vasuti vagon gördült ki a gyárból. közülük kettő az usá-ba és kanadába címzett csiszolt kelyhekkal megrakva a hamburgi kikötőbe indult, egy vagon hasonló áru pedig franciaországba tart. ezzel egyidőben a pénteken induló szállítmány előkészítése, csomagolása is megkezdődött. a hét két napján összesen mintegy másfélmillió forint értékű export üvegarut szállítanak el a salgótarjáni öblösüveggyárból./mti/

--

bb 45. díjkiosztás a kisipari szövetkezetek szabászversenyén

vid/kuz-um cz

1969. február 19.

szerdán debrecenben kelenhegyi emil, az okisz elnökhelyettese átadta a kisipari szövetkezetek országos szabászversenyének díjait a nyerteseknek. a három napos versenyen 183 modellel - 12 megye kisipari szövetkezeteinek legjobb szabászaival vettek részt. a győztesek névsora: női francia szakágban szakállas györgyné / pécs / , káta zoltánné / budapest / , bagdi istvánné / debrecen / . angol női szakágban: pető mihály, bana istván, schumeth istván / budapest / . férfi szakágban: erdei istván, győri józsef, domján péter / debrecen / egyenruha szakágban: körösi gyula / budapest./mti/

--

13.45/um

-31-

14.2

bb 38. ,, vizicucli,, sertéseknek

vid/kz -um ká cz

1969. február 19.

a baranya megyében működő pogányi tavasz tsz önitatókat gyártó üzemét állított fel. a kis gyár egész évben termel. az automatikusan működő itatókat a termelészövetkezet szakemberei tervezték és azok - mint a tapasztalatok bizonyítják - jobbak, higiénikusabbak, mint az eddig készített önitatók. különösen szellemes konstrukció a kocaitató, amely úgy működik, mint egy ,, vizicucli,,. az állat a vízvezetékre szerelt részszópókán keresztül szívja a vizet, s a készüléket - az orrával - maga kapcsolja be és ki. a tavasz tsz fél éves garanciát vállal az általa gyártott itatókért. a készülékekhez szükséges rezet, alumíniumot és vasat a termelészövetkezet vásárolja, s ebből öntik, illetve esztergálják az alkatrészeket. az értékesítést lebonyolító agrokör vállalat az üzem egész kapacitását lekötötte. összesen 12 ezer önitatót rendelt pogányból és - jellemző a nagy keresletre - ezeket már előre megvásárolták az állattenyésztő gazdaságok. a kis falusi gyár termelési értéke már az idén eléri a hatmillió forintot, vagyis az első évben ,,kifizeti magát,,./mti/

--

bb 43. üzembe helyezték a markazi vízművet

vid/kz-um ká cz

1969. február 19.

szerdán üzembe helyezték a markazi vízkivételi művet, amely a gagarin hőerőmű tartalék vízellátását szolgálja majd. a hozzátartozó víztározó, az ország legnagyobb mesterséges tava. hatalmas kiterjedésű medencéjében már eddig négy millió köbméter viz gyűlt össze, de teljes feltöltődés után nyolc és félmillió köbméter vizet tárol. az új vízkivételi mű közvetlenül a tó mellett épült. négy nagyteljesítményű szivattyuja óránként 3000 köbméter vizet szolgáltat az erőműnek. amellyel két kilométer hosszú nyomóvezeték köti össze./mti/

--

13.20/um

-30-

14.2

bb 44. ,,rekord-exportév,, a salgótarjáni öblösüveggyárban

vid/kz-um cz

1969. február 19.

háromnegyed százados fennállás óta az idén bonyolítja le legnagyobb exportját a salgótarjáni öblösüveggyár. a ,,rekord-év,, külföldi megrendeléseinek értéke meghaladja az ötvenmillió forintot. a gyár teljes exportkapacitását lekötő megrendelések már az év első hónapjában lefutottak. a tőkés országokba irányuló szállításokat lebonyolító ferunion műszaki külkereskedelmi vállalat több mint 32,6 millió, a szocialista országokba irányuló szállításokat bonyolító metrimex pedig 18,6 millió forint értékű csiszolt, festett és ugynevezett repesztett készlet-kombinációt, illetve laboratóriumi felszerelést vesz át az idén az öblösüveggyártól. exportra. ezek szerint a gyárnak hetente csaknem egymillió forint értékű árut kell szállítania. a szállítások szerdán megkezdődtek. egyszerre három vasuti vagon gördült ki a gyárból. közülük kettő az usá-ba és kanadába címzett csiszolt kelyhekkel megrakva a hamburgi kikötőbe indult, egy vagon hasonló áru pedig franciaországba tart. ezzel egyidőben a pénteken induló szállítmány előkészítése, csomagolása is megkezdődött. a hét két napján összesen mintegy másfélmillió forint értékű export üvegárut szállítanak el a salgótarjáni öblösüveggyárból./mti/

--

bb 45. díjkiosztás a kisipari szövetkezetek szabászversenyén

vid/kuz-um cz

1969. február 19.

szerdán debrecenben kelenhegyi emil, az okisz elnökhelyettese átadta a kisipari szövetkezetek országos szabászversenyének díjait a nyerteseknek. a három napos versenyen 183 modellel - 12 megye kisipari szövetkezeteinek legjobb szabászaival vettek részt. a győztesek névsora:
női francia szakágban: szakállas györgyné / pécs / , káta zoltánné / budapest / , bagóci istvánné / debrecen / .
női magyar szakágban: pető mihály, bana istván, schumeth istván / budapest / .
férfi szakágban: erdei istván, győri józsef, domján péter / debrecen / egyenruha szakágban: körösi gyula / budapest / . /mti/

--

13.45/um

-31-

14.2

bb. 42. nemzetközi érdeklődés a gyermekgondozási segély iránt -
bokorné dr. szegő hanna nyilatkozata a nők helyzetével
foglalkozó ensz-bizottság munkájáról

t fe/1/zs/gy/cz

1969. február 19.

a napokban érkezett haza new yorkból, a nők helyzetével foglalkozó ensz bizottság üléséről bokor péterné dr. szegő hanna kandidátus, az akadémia állam- és jogtudományi intézetének csoportvezetője, akinek személyében a 22 éve működő bizottság első ízben választott magyar képviselőt az elnöki tisztségre. vezetői editnek, az mti munkatársának adott nyilatkozatában elmondta:

- a csaknem három héttig tartó ülészakon - amelyen 32 tagállam küldöttén kívül számos kormányközi és társadalmi szervezet képviselői is részt vettek - egy sor fontos napirendi pontot tárgyaltunk meg és jelentős határozatokat fogadtunk el.

- a bizottság tagjaként már évek óta részt veszek a munkában, s így tapasztalataim alapján állíthatom - ezt emeltem ki egyébként az ülészakot megnyitó beszédemben is -, hogy a nők jogaival foglalkozó ensz bizottság tevékenysége lényegesen kiszélesedett. korunk realitását tükrözi, hogy a bizottság ma már a nőket is megillető, ugynevezett hagyományos jogok mellett - ilyen volt korábban például a politikai jog -, a nők gazdasági, szociális és kulturális jogaival is foglalkozik. jómagam is utaltam arra, hogy napjainkban minden államnak számolnia kell a nők részvételével a gazdasági életben, mivel világviszonylatban általában minden száz dolgozó közül 27 a nő, s a világ dolgozóinak mintegy egyharmadát nők teszik ki. mivel a nőknek a gazdasági életbe való bekapcsolódása gazdasági szükségszerűséggé vált, az egyes államokban nemzeti síkon, szervezeten kell megoldani a nők foglalkoztatottságának kérdését, úgy, hogy a nőkkel szemben támasztott szakmai követelmények összhangban legyenek az anyai hivatással. ezért javasolta a bizottság a napirend megvitatása után a tagállamoknak, hogy dolgozzanak ki hosszú lejáratu programot, amellyel biztosítják a nők fokozott részvételét az illető ország gazdasági és szociális fejlődésében. sok szó esett e napirend kapcsán arról, hogy milyen társadalmi feltételek szükségesek e követelmények érvényesítéséhez.

/folyt. köv./

13.50/gy

Al 14.12

- 32 -

bb. 42. / nemzetközi érdeklődés... 1. folyt./ gy

- új jelenség volt az ülészakon, hogy a napirendre tűzött, a nők jogaival foglalkozó kérdések szorosan kapcsolódtak napjaink nemzetközi problémáihoz, s ezek megítélésénél nagy súllyal estek latba a harmadik világ asszonyainak nézetei és javaslatai. megvitattuk az asszonyok és gyermekek védelmének kérdését a szükségállapot és a háboru idején, a békéért és a felszabadulásért folyó harc periódusában, s megvizsgáltuk a külföldi monopóliumok befolyását a gyarmati országokban élő asszonyok életkörülményeire. a tavaly megtartott ülészakon a bizottság nyilatkozatot fogadott el a nők elleni mindenfajta diszkrimináció megszüntetésére. az idén megvizsgáltuk, hogy az egyes tagországokban hogyan hajtották végre e nyilatkozatban foglaltakat. felmerült annak gondolata is, hogy a bizottság e deklaráció alapján nemzetközi egyezmény kidolgozását kezdeményezze.

- az ülés résztvevői megkülönböztetett érdeklődéssel hallgatták meg dr. gyarmati ferencnek, a magyar állandó ensz misszió tagjának tájékoztatóját a hazánkban bevezetett gyermekgondozási segélyről és az ezzel kapcsolatos tapasztalatokról. a beszámolóban szó esett arról is, hogy a magyar nők országos tanácsa e jogszabálytervezet előkészítésében jelentős szerepet játszott. a felszólalást követően számos kérdés érkezett a magyar képviselőhöz mind a szocialista, mind a nyugati küldöttek köréből. a nyilvános ülésen és a személyes beszélgetések alkalmával egyaránt sok küldött nyilatkozott őszinte elismeréssel a segélyről, amely - mint mondták - nemzetközi viszonylatban is az első olyan példamutató intézkedés, amely igyekszik a nők kettős hivatását megoldani. sikerként könyvelhetjük el, hogy hazánk képviselője társszerzője volt annak a határozati javaslatnak is, amely felszólítja a tagországokat: tegyék lehetővé, illetve szervezzék meg a nők szakmai képzését és szakképzettségüknek megfelelő munkakör betöltését.

/folyt. köv./

14.00/11

Al 14.12

bb. 42. /nemzetközi érdeklődés.... 2. folyt./ gy

- érdekességként elmondhatom, hogy volt alkalom, amikor a hatalmas ensz-palotában csak a nők tárgyaltak. new york-ban ugyanis a hatalmas hóvihár - amiről a hazai sajtó is beszámolt - szinte teljesen megbénította az életet, s a bizottságok sorra lemondták az üléseket. csupán a nők jogaival foglalkozó bizottság résztvevői jelentek meg az ülésteremben, hogy folytassák munkájukat. s végül még annyit - ami talán az elnöki funkció gyakorlásával is összefügg -, hogy tanácskozássunkat élénk vitaszellel, az együttműködésre való készség légré jellemezte./mt1/

bb. 46. az egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezetek új formáiról tanácskoztak a mém-ben

t jf/gg/ie/gy/cz

1969. február 19.

szerdán a mém-ben a megyei tanácsok vb elnökhelyettesei és mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályvezetői részvételével az egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezetekről szóló jogszabályok végrehajtását tárgyalták meg. dr. soós gábor miniszterhelyettes előadásában elmondta:

- az egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezetek általában a különleges helyi adottságu mezőgazdasági vidékeken - például gyenge homoktalajokon, tanyákkal szétszabdalt területeken -, igen változatos szervezeti formákban jöttek létre. számontartanak tszcs-eket, szakszövetkezeteket, hegyközségeket, termelői szakcsoportokat, falusi ifjúsági szövetkezeteket, mezőgazdasági társulásokat és kertszövetkezeteket. az egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezetek fontos szerepet töltenek be a mezőgazdasági termelésben. ezt mutatja, hogy jelenleg mintegy 220 000 taggal 2 500 egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezet működik és hozzávetőleg 600 000 holdon, az ország területének 3,4 százalékán gazdálkodik. kezelésükben van az ország szőlőterületének több mint 30, a kerteknek 45, a gyümölcsösöknek pedig 18 százaléka, és néhány termelési ágban, így például a méhészetben, juhtenyésztésben is döntő súlyt képviselnek.

/folyt. köv./

14.051/11

1430

- 34 -

bb. 46. / az egyszerűbb.... 1. folyt./ gy

termékeiknek fontos részük van a lakosság élelmezésében; a szerződéssel felvásárolt must és bor 20 százaléka, a gyümölcsöknek pedig 8 százaléka származik a szakszövetkezetekből.

az átszervezés időszakában kialakult sokféle szövetkezeti formának az utóbbi években tapasztalt azonos irányu fejlődése lehetővé és szükségessé tette az összevonásokat, két formába. az egyik azok tartoznak majd, amelyek közös nagyüzemi gazdaságot hoztak létre / tszcs, szakszövetkezet, önálló hegyközség, stb./; ezek mezőgazdasági szakszövetkezet elnevezéssel önálló jogi személyként működnek. a másik formába tartozóknak ellenben nincs közös nagyüzemi gazdaságuk és ennek létrehozása céljaik között sem szerepel. működésüket az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetek keretében, önálló elszámoló egységként, mezőgazdasági társulás elnevezéssel folytatják.

az új jogszabályok végrehajtásával kapcsolatban az egyik legfontosabb feladat annak elbírálása, hogy az egyszerűbb szövetkezeteket a jövőben melyik szövetkezeti formában működjék tovább. a jogszabályok végrehajtása során - hangsúlyozta a miniszterhelyettes - nem az átalakulás szorgalmazása a fő feladat, hanem az, hogy az egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezetek a jogszabályoknak megfelelő forma szerint tevékenykedjenek. az egyszerűbb szövetkezeteknek mezőgazdasági tszcsé átalakulását csak akkor helyes támogatni és engedélyezni, ha az mind a népgazdaság, mind pedig a tagok szempontjából előnyös. a feltételeket akkor lehet adottnak tekinteni, ha a szövetkezet önálló és eredményes gazdálkodásra képes, vagyis nem szorul állami támogatásra. a tagok, mint a szövetkezet gazdái, a jogszabályok keretei között önállóan állapíthatják meg, hogy melyik szövetkezeti formában kívának tovább működni.

annak érdekében, hogy a jelenlegi egyszerűbb szövetkezetek új formáját az egyes szövetkezetek tényleges helyzetének, a szövetkezet nyilatkozatának és az új rendelkezéseknek megfelelően állapítsák meg, ezeket a szövetkezeteket március 31-ig hatóságilag felül kell vizsgálni.

/folyt. köv./

14.10/11

- 35 -

1430

bb. 46. / az egyszerűbb.... 2. folyt./ gy

a járási tanácsok mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályai legkésőbb február 28-ig írásban hívják fel az egyszerűbb szövetkezetek vezetőségét, hogy - a közgyűlés erre vonatkozó határozatának ismeretében - nyilatkozzanak melyik szövetkezeti formában kívannak dolgozni. ha a szövetkezet nem az eddigi formában akar működni, hanem át akar alakulni, és a választott új formára előírt jogszabályi feltételeket - minimális közös földterület, állatállomány, stb. - közgyűlési határozattal, még az 1969-es év folyamán biztosítani tudja, úgy az új forma -megállapító nyilatkozatot az összes tagok legalább kétharmadának titkos szavazata alapján teheti meg./mti/

..

bb. 48. közérdekű témák az állandó bizottságok napirendjén a belvárosban

t gj/gk/zs/gy/cz

1969. február 19.

az állandó bizottságok idei első félévi munkaprogramját szerdán tanácsülésein tárgyalják a belvárosban. a terv szerint a bizottságok számos közérdekű kérdéssel foglalkoznak majd. így többek között megvizsgálják a kenyérellátást és a kenyér minőségét. figyelemmel kísérik az egyedülálló, idős, gondozásra szoruló öregek helyzetét, a környezet-tanulmányok során szerzett tapasztalataikról részletesen beszámolnak a tanács illetékeseinek. ellenőrzik, továbbá, hogy megfelel-e a világvárosi igényeknek a belváros esti városképe; megnézik, hogy kivilágítják-e zárás után az üzletek kirakatait, jók-e a neonreklámok. aktivistáik bevonásával felülvizsgálják a kerületi parkok, játszótérek felszereltségét is./mti/

..

14, 15/11

- 36 -

Xl 1432

bb. 49. időjárásjelentés

gg/11

1969. február 19.

a meteorológiai intézet jelenti február 19-én 14 órakor:
ujabb enyhülés, olvadás

kelet-európában a hosszú ideje fennálló anticiklon továbbra is biztosítja a kemény hideg uralmát. ennek déli peremén folytatódik a hideg kiáramlás a kaukázustól és a fekete tengertől északra, ahol már több mint tíz napja tart a szélvihar, miután a havat teljesen elhordta, jelenleg porvihart okoz. az ibériai félsziget közelében kialakult mérsékeltövi ciklon, aminek hatáskörzete észak-afrikára hideg és közép-európára is hideget az atlanti óceán szubtrópusi övezetéből erős délnyugati széllel nagytömegű meleg levegőt szállít közép- és nyugat-európa fölé.

házánkban kedden a dunántúlon napos, máshol erősen felhős, borult idő volt. a békéscsaba, kékestető vonal mentén mintegy 100 kilométer széles sávban és tiszabecs környékén csapadéknyom és 6 milliméter közötti csapadékmennyiséget mértek. a nyugati megyékben a hajnali órákban kezdődött havazás reggel 7 óráig csak jelentéktelen mennyiséget hozott. a keddi legmagasabb hőmérsékletek országszerte minusz 2- és plusz 4 fok között alakultak ki. az éjszaka folyamán a felhőzettől és hótakarótól függően nulla- és minusz 12 fok közötti mindenféle minimum hőmérsékleti érték előfordult. szerdán délelőtt a dunántúlon néhány helyen havazott. tíz óra körül gyenge havazást észleltek a fővárosban is. ebben az időpontban a hőmérséklet plusz 1- és minusz 3 fok között volt.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke minusz 1,1 fok volt, 2,2 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet nulla fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, mérsékeltén süllyed.

várható időjárás csütörtök estig: erősen felhős idő, sok helyen hószállingózás havazás, majd havaseső, eső. élénk, helyenként erős déli, délkeleti szél. újabb enyhülés, olvadás.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet minusz 3- plusz 2, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: plusz 2 - plusz 7 fok között.

a duna vizállása szerdán délelőtt budapestnél : 165 centiméter./mti/

..

- 37 -

14.20/11

Xl 1432

bb. 47. sajtótájékoztató néphadseregünk kulturális életéről,
nemzetközi kulturális kapcsolatairól

t vt/j/zs/gy/cz

1969. február 19.

Szerdán a muosz-ban méreg lászló alezredes, a honvédelmi minisztérium kulturális osztályának vezetője sajtótájékoztatón ismertette a hadsereg kulturális nevelőmunkájának rendszerét, eredményeit. Egyebek közt elmondta, hogy a néphadseregben kisklubok, helyőrségi klubok működnek, amelyek jó lehetőséget biztosítanak művelődésre, szórakozásra egyaránt. az egységek évente csupán könyvek vásárlására többmillió forintot fordítanak, s jelenleg több mint egymillió kötet áll a katonafiatalok, továbbá a tisztek és hozzátartozóik rendelkezésére. meghaladja az egymillió forintot az az összeg, amelyet évenként a katonák színházlátogatására biztosítanak. a néphadsereg művészegyüttese többszáz előadást tart minden évben az alakulatoknál. a filmellátásról központi és ugynevezett bázis filmkölcsonzók gondoskodnak. az érdeklődésre jellemző, hogy az elmúlt esztendőben csaknem 70 000 alkalommal igényelték kópiát a különböző egységek.

a hadseregben nagy gondot fordítanak az ismeretterjesztésre is. a katonafiatalokat rendszeresen különböző kirándulásokra, helytörténeti jellegű látogatásokra, városnézésre, kiállításokra, muzeumokba viszik. meghonosodtak az alakulatoknál a szellemi vetélkedők is.

érdekes adat, hogy a hadsereg tagjainak mintegy 50 százaléka rendszeres olvasó, de vannak alakulatok, ahol ez az arány 70-80 százalékos. tavaly 186 irodalmi színpad működött a hadseregben. a legutóbbi felmérés szerint az öntevékeny művészeti csoportok száma másfélezer, a tagok száma pedig megközelíti a 10 000-et. a csoportok egy év alatt 5 600 előadást tartottak sokszázezer néző előtt.

májusban - a tanácsköztársaság vörös hadsereg megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére - a hadsereg legjobb öntevékeny művészeti csoportjainak közreműködésével nagyszabású díszbemutatót tartanak

/folyt. köv./

14.30/11

- 38 -

sl 14.30

bb. 47. /sajtótájékoztató... folyt./ gy

ugyanebben a hónapban rendezik meg a katonai főiskolák művészeti fesztiválját szolnokon. a néphadsereg művészegyüttese márciusban mutatja be a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója tiszteletére összeállított „egy matróz meg a többiek”, című új műsorát. az együttes egyébként tavasszal ünnepli 20. születésnapját, s ebből az alkalomból április végén jubileumi hetet rendez. katonaművészeink az idén is többször szerepelnek külföldön. franciaországban népi műsort mutatnak be, a kórus ausztriába látogat. ősszel az együttes az egyesült arab köztársaságba utazik, ahol kairó ezeréves fennállása évfordulójának művészi rendezvénysorozatán - a magyar hónap keretében - budapestet képviseli majd.

az utóbbi években rendszeressé vált a művészegyüttesek, valamint a varsói szerződés tagországai közötti katonai témájú nevelő-, illetve oktatófilmek cseréje. évente megrendezik a varsói szerződés fegyveres erőinek nemzetközi katonai filmfesztiválját is. ez az idén romániában, brassóban lesz. a fesztiválok jó lehetőséget nyújtanak tapasztalatcserére a katonai filmek gyártásáról.

szombaton nyílik meg a műcsarnokban a varsói szerződés tagállamainak nemzetközi katonai képzőművészeti kiállítása, amely emléket állít a magyar tanácsköztársaság vörös hadserege harcainak, s bemutatja a szerződésbe tömörült fegyveres erők katonáinak mindennapi életét./mt1/

bb. 50. meghaladta a három és félmilliárdot az évi gyógyszerfelhasználás - csökkenés az altatóknál, túlfogyasztás vegacillinból

i ms/tr/zs/il cz

1969. február 19.

Lázár Jenő, az egészségügyi minisztérium gyógyszerészeti főosztályának vezetője tájékoztatta a magyar távirati iroda munkatársát az 1968. évi gyógyszerforgalom alakulásáról.

- az elmúlt évben minden eddiginél több gyógyszert használtunk fel. a teljes gyógyszerfelhasználás pénzben kifejezve megközelíti a 3.7 milliárd forintot. a gyógyszerári forgalom 2 890 millióra, a kórházi felhasználás 775 millióra emelkedett.

/folyt.köv./

- 39 -

sl
15.00 Dny

bb. 50./ meghaladta ... 1. folyt./ il

- a magas gyógyszerfogyasztás az egészségügyi kulturált-ság egyik jelének tekinthető. azt is meg kell jegyezni, hogy a forgalom emelkedése nem pusztán az elfogyasztott gyógyszerek mennyiségéből adódik. nagy szerepet játszik az is, hogy évről-évre új, nagyhatású készítmények kerülnek forgalomba, amelyeknek magasabb ára szintén növeli az évente felhasznált gyógyszerek értékét. a legutóbbi évben 14 fontos, új készítményt hozott forgalomba gyógyszeriparunk.

- érdemes megjegyezni, hogy a csaknem 3.7 milliárdos gyógyszerfogyasztásból mindössze 300 milliót tesz ki a magánosok által teljes áron megvásárolt gyógyszerek értéke. a betegek által fizetett 15 százalékos hozzájárulás sem éri el a 400 milliót, az állam tehát csaknem három milliárdot fordított a betegek gyógyszerellátására.

a vidék egészségügyi kulturájának fejlődését jelzi a főváros és a vidék gyógyszerfogyasztása között egyre inkább csökkenő különbség. az egy főre jutó gyógyszerfogyasztás például 1965 és 1968 között budapesten 14,7, vidéken 26,5 százalékkal nőtt. itt azt sem árt figyelembe venni, hogy a budapesti fejkvótát a csaknem félmillió bejáró dolgozó által elfogyasztott gyógyszerek is növelik.

- az egyes gyógyszercsoportok forgalmát vizsgálva megállapítható, hogy 1968 volt az első év amikor altatószerekből a fogyasztás nem emelkedett, sőt bizonyos szerény csökkenést mutatott, bár így is csaknem 150 millió tablettát fogyasztott a lakosság. az idegrendszer különböző bántalmainak gyógyításában alkalmazott trankvillánsok, nagyhatású nyugtatók forgalma viszont - főleg egyes készítmények kiemelkedő sikere folytán - jelentősen növekedett, és a 160 millió tablettát is meghaladja. a fájdalomcsillapítóknál - algopyrin, barbamid, antineuralgica, salvador stb. - a fogyasztás az összes gyógyszerekével párhuzamosan emelkedett, összesen 220 millió fájdalomcsillapító tablettát fogyott el. tovább csökkent a karyl népszerűsége.

/folyt.köv./
14.50/il

- 40 -

1520 DM

bb. 50./ meghaladta ... 2. folyt./ il

feltűnően kiugrott az antibiotikumok közül a vegacillin, amiből az év végéig több mint 77 millió tablettát használtak el. a tavalyi influenza-járvány hatását mutatja, hogy az év első negyedében 33 millió tablettát az egész évi mennyiségnek csaknem fele fogyott el. ez mindenképpen túlzásnak tekinthető, és az antibiotikumokkal üzött visszaélés, orvosi előírás nélküli öngyógyítás jelét mutatja, hiszen tudvalevőleg a vegacillin magára az influenzára nem hat, a szövődmények elkerülésére, illetve gyógyítására való, az antibiotikumok túlzott szedésével kapcsolatos veszélyekre annyival is inkább szükséges a figyelmet felhívni, hiszen a legutóbbi évben már az összes gyári készítmények több mint 25 százaléka tartozott ebbe a csoportba.
/mti/

..-

bb 29. / a kgst... 4. folyt./-ju

szurdi istván megnyitó előadása után a külföldi delegációk vezetői szólaltak fel.

peko takov bolgár belkereskedelmi miniszter leszögezte: a miniszteri értekezlet megfelelő forma a belkereskedelmi minisztériumok sikeresebb együttműködéséhez. kifejezte reményét, hogy a tanácskozáson megtalálják az együttműködés további fejlesztésének legmegfelelőbb útjait, lehetőségeit.

kijelentette: egyetért szurdi istván véleményével a kereskedelem gépesítésének technikai színvonala növelésének fontosságáról, s a közvetlen kapcsolatok szélesítésének, a rendszeres tapasztalatcseréknek szükségességéről.

- a két- és többoldalú árucserék - mondotta az érintett országok termelési kapacitásának jobb kihasználását is segítik, valamennyi ország kereskedelmének, lakosságának hasznára válnak. e tekintetben korlátlanok a lehetőségeink, s csak tőlünk függ, hogy élünk velük. ezért is kell fokozni az országaink közötti munkamegosztást. a bolgár kereskedelem - folytatta - egyebek között - magyar televíziót, ndk elektromos háztartási berendezéseket, szovjet órákat és fényképezőgépeket, lengyel hűtőgépeket, román szintetikus termékeket, csehszlovák motorkerékpárokat árusít, s vásárlóink e termékek láttán is baráti érzéssel gondolnak a szocialista országok dolgozóira.
/ folyt. köv./

15.20/ju

-41-

1525 DM

bb 29. /a kgst... 5. folyt./-szb

günter sieber, az ndk kereskedelem és ellátásügyi minisztere az együtt működésnek azokról a formáiról szólt, amelyek segítenék bevezetni, elterjeszteni országainkban a modern kereskedelmi technikát, például a korszerű adatfeldolgozást, a boltok legösszerübb felszerelését, majd a kereskedelem és az ipar kapcsolatainak jelentőségét hangsúlyozta. mivel az ipar munkájának erőteljes befolyásolása valamennyi országnak fontos érdeke, szükséges, hogy tapasztalataikat, új módszereiket, azok tanulságait kicseréljék egymással. szükséges a delegáció-csere, amelynek kedvező eredményei vannak például az ndk és csehszlovákia belkereskedelmének együttműködésében.

ezután javasolta, hogy a kgst országok belkereskedelmi minisztériumai hozzanak létre nemzetközi tájékoztatási szolgálatot, hogy szervezetteren kicserélhessék tapasztalataikat a technika fejlesztésében elért eredményekről. sürgette, hogy a belkereskedelem egyre inkább kapjon szót a kgst országok gazdasági együttműködésében. véleménye szerint igen hasznos volna, ha országaink belkereskedelmi minisztériumai átadnák egymásnak a piackutatásban szerzett tapasztalataikat, s ezeket a prognózisokat az export-import szerződések megkötésekor is figyelembe kellene venni. a tapasztalat ugyanis az, - mint mondotta -, hogy a belkereskedelem igényei nem mindig tükröződnek az export-import megállapodásokban. hangsúlyozta, hogy az eddiginél nagyobb tervszerűségekre kell alapozni az árucserét. kifejtette azt az álláspontját, hogy a kgst illetékes állandó bizottságait, például a könnyűiparít rendszeresen tájékoztatni kell a piackutatások eredményeiről, vagyis a várható szükségletekről.

zandangiyn ganzsurzsav mongol belkereskedelmi miniszter bejelentette, hogy a mongol népköztársaság a maga lehetőségeivel igyekszik hozzájárulni a kereskedelmi kapcsolatok színésítéséhez, szélesítéséhez.

- a kgst, s azon belül a belkereskedelmi együttműködés - mondotta - új lehetőségeket nyitott népünk igényeinek fokozottabb kielégítéséhez, a fogyasztási cikkek választékának bővítéséhez. az árucseré fontosságáról szólva elmondotta azt is, hogy az ilyen irányú kapcsolatok ma még nehézségekkel járnak részükéről, például azért, mert árutertermelésük még nem áll a kívánt színvonalon.

/folyt.köv./

-42-

15.30/szb

15.30/szb

bb 29. /a kgst... 6. folyt./-szb

csatlakozott szurdi istván javaslatához, amely szerint a belkereskedelmi minisztereknek a jövőben rendszeresen kell találkoznunk, de tanácskozásaink nem elsősorban az árucseret forgalomnak, hanem az együttműködés szervezésének, tökéletesítésének kérdéseit kell megtárgyalniuk.

hangoztatta, hogy a kereskedelmi együttműködést össze kell hangolni a kgst különböző bizottságainak tevékenységével; majd a kereskedelmi együttműködés fejlesztéséhez munkaszervezési, a kereskedelem műszaki bázisával foglalkozó, a tudományos a kutatóintézetek együttműködését szervező és egyéb munkacsoportok létrehozását javasolta.

edward sznajder lengyel belkereskedelmi miniszter elmondotta, hogy lengyelországban az új öt éves tervben még szervezettebbé, korszerűbbé kívánják tenni a kereskedelmet, s arra törekednek, hogy a kereskedelem és az ipar együttműködése még rugalmasabbá váljék. mint mondotta a kgst országok közötti kereskedelmi együttműködést is szervezettebbé kell tenni. különösen fontosnak tartja a közszükségleti cikkek szervezettebb választékcseréjét, e csere bővítését, mert véleménye szerint országaink még nem használják ki e téren a lehetőségeket. a kapcsolatok szélesítéséhez azonban még több problémát kell megoldani. néha jó minőségű árut sem vehet át egyik ország a másiktól, csupán azért, mert azokat az eltérő szabványok miatt nem, vagy csak nehezen tudják használni. előfordul, hogy a nem reális árak akadályozzák az együttműködés bővítését.

/folyt.köv./

-43-

15.35/szb

15.35/szb

bb 29. / a kgst ... 7. folyt./-ju

ezután a kereskedelmi tudományos kutató intézetek közötti kapcsolatok jelentőségét hangsúlyozta, amelyek ma még meglehetősen alkalomszerűek, szórványosak, jóllehet a közelmúltban a helyzet már javult. javasolta, hogy hozzanak létre munkcsoportot, amely a tudományos kutató intézetek kapcsolatainak elmélyítését segíti. véleménye szerint helyes volna koordinálni a tudományos kutató intézetek munkaterveit, közös kutatási programokat kellene kidolgozni. fontosnak tartja, azt is, hogy a kgst országok rendszeresen konzultáljanak a belkereskedelem műszaki bázisainak fejlesztéséről.

végül kijelentette, hogy szurdi istván javaslataival egyetért, azokat a lengyel delegáció elfogadja.

/ folyt. köv./

bb 52. új magyar film: „ a tanu, „

1 pr/gg-ju zs bs

1969. február 19.

új filmjét készíti elő bacsó péter rendező, a mafilm 1-es játékfilm-studójának vezetője. a szatirikus hangvételű vígjáték az ötvenes években játszódik és egy kisember megpróbáltatásairól szól. a főhőst, egy csetlő-botló gátórt kállai ferenc alakítja, s jelentős szerephez jut őze lajos is. a többi szerep sorsáról még további próbafelvételek döntenek, annyi azonban már bizonyos, hogy március végén megkezdődik a forgatás. a film operatőre zombolyai jános. /mti/

--

bb 53. visszaérkezett nyugateurópai turnéjáról a máv debreceni filharmonikus zenekar

vid/fm-ju ká bs

1969. február 19.

háromhetes nyugateurópai turnéjáról visszaérkezett debrecenbe a máv debreceni filharmonikus zenekar. rubányi vilmos érdemes művész vezényletével az nszk-ban és luxemburgban 17 nagysikerű hangversenyt adott a debreceni zenekar. /mti/

--

15.37/ju

-44-

15⁴⁰
mo

bb 51. megkezdődött a szegedi házgyár építése

vid/kz/tné-bh ká bs

1969 február 19.

a vállalat központi ipartelepének szomszédságában megkezdték a szegedi házgyár építését - jelentette be szerdán szegeden megtartott sajtótájékoztatóján sipos mihály, a csongrád megyei építőipari vállalat igazgatója. a 73 holdnyi területen felépülő gyár az ország egyik nagy építőipari bázisa lesz. építési költsége meghaladja a 600 millió forintot. évente 2500 lakás kialakításához elegendő panelt gyárt majd. tizenhét méter magas, négyzetméteres nagycsarnokát jórészt szovjet gépekkel szerelik fel. egyik érdekessége lesz, hogy ötféle lakóépület gyártására rendezik be. bevezetik a fürdőszoba térelem-gyártást. ezzel lehetővé válik, hogy már az épületgépészeti szerelések egy részét is a gyárban végezzék el. ugynevezett komplettációs üzemet is létesítenek. ez biztosítja majd, hogy minden anyagot, szerkezetet megfelelő konténerbe csomagolva előre programozott ütemterv szerint szállítsanak az építkezés színhelyére. az új szegedi házgyár 1972-ben kezdi meg a termelést. /mti/

--

bb 54. goldoni vígjáték a józsef attila színházban

1r pr/gg -bh

1969. február 19.

carlo goldoni, „két ur szolgája, „ című vígjátékának próbáit kezdte meg a józsef attila színház társulata. a komédia idestova másfél száz éve repertoár darabja a magyar színpadoknak: debrecenben már 1834-ben játszották. budapesti, 1834-es premierje óta már számos felújítást ért meg, a józsef attila színház társulata most szirtes tamás rendezésében állítja színpadra. a főbb szerepeket ráday imre, bodrogi gyula, voith ági, szabó ottó, s a még főiskolás pálos zsuzsa, illetve benkő péter kapta meg. bemutató márciusban. /mti/

--

15.48/ju

45 -

15⁴⁰
R

bb 55. sajtótájékoztató az új mosószerekről

t hbj/hné-ju ie bs

1969. február 19.

hétköznapi - s ennek megfelelően többmillió háziasszony érdeklődésére számot tartható - kérdésről tartott sajtótájékoztatót szerdán dr. Varga Sándor, a növényoltajipari és mosószergyártó vállalat vezérigazgatója.

elmondotta: a múlt évi budapesti öszivásáron bemutatott Luna 68-as univerzális mosóport, amely a kermi-től kitűnő minősítést kapott, már folyamatosan szállítják a kereskedelmnek, s ára sokkal alacsonyabb, mint az azonos értékű külföldi mosóporoké, például a dobbelmann import mosóporé. a vállalat az unimo általános szövetmosó-szerrel is sikert aratott, annál is inkább, mert a tisztítás után a szöveteken nem keletkezik ,, foltudvarok,, az unimo-család bővülését jelzi az unimo gallér- és kezelő mosókrém, az év háztartásvegyipari újdonsága a biopon, amely már az áztató vízben leviszi a ruháról a szennyeződés zömét. új terméként kínálják a vásárlóknak utazáshoz, kempingezéshez a minimo finom folyékony mosószert. /mti/

--

bb 56. újra megjelenik az irodalomtörténet

t ms/tm-ju zs bs

1969. február 19.

szerdán a magyar tudományos akadémia tudósklubjában Köpeczi Béla akadémiai levelező tag sajtótájékoztatón közölte, hogy hét évi szünet után újból megindul az irodalomtudomány nagy múltú folyóirata, az irodalomtörténet, mint a magyar irodalomtörténeti társaság lapja. az akadémiai kiadó gondozásában megjelenő folyóirattal egyebek között azt várják, hogy fórumot, publikációs lehetőséget nyújt az irodalomtörténet olyan művelőinek is, akik eddig kevésbé jutottak szóhoz.

ezután nagy Péter egyetemi tanár, az irodalomtörténet főszerkesztője ismertette az 51. évfolyamába lépő lap feladatait, a szerkesztőbizottság elképzeléseit. /mti/

--

16.00/ju

-46-

16⁰⁵ Dny

bb 57. ,, égő palacsinta,, - debrecenben és lipcsében - csaknem száz rendezvény a hajdusági farsangon

vid/fm-ju ká bs

1969. február 19.

szerdán debrecenben végül László, a hajdu-bihar megyei vendéglátó vállalat igazgatója sajtótájékoztatón ismertette a február 21 -én kezdődő ,, farsang a hajduságban,, rendezvényprogramját. elmondotta, hogy csaknem száz rendezvényre kerül sor február 21 és március 1 között. megtartják a vendéglátóipari szakemberek országos tanácskozását a vendéglátás időszzerű kérdéseiről, megbeszélést folytatnak a vállalatok reklám-propagandistái és a szórakoztató műsorok szervezői. vidám műsoros mulatságokra, pásztorvacsorákra, nemzetközi szakácsbemutatókra kerül sor, ezenkívül megrendezik a hagyományos debreceni slágerszemlét és a táncdalénekesek debreceni tehetségkutató versenyének döntőit. debrecenben megnyitják a gambri-nusz éttermet, amelynek egyik specialitása lesz az ,, égő palacsinta,,. egyébként májusban a hajdu-bihar megyei vendéglátó vállalat látja el a lipcsei magyar étterem szolgáltatásait, s így debrecenen kívül lipcsében is étlapra kerül az ,, égő palacsinta,,.

a hajdusági farsang főeseményeire debrecenben kerül sor; ezenkívül hajduszoboszlón, hajduböszörményben, hajdunánáson és polgáron, valamint számos más hajdusági községben rendeznek műsoros esteket. /mti/

--

bb 58. jön a kandallódívat - bemutató nyílt romhányban

t sb/gk-ju ie bs

1969. február 19.

a finomkerámiaipari művek romhányi cserépkályhagyárában szerdán kiállítás nyílt az üzem új termékeiből. a bemutató célja, hogy módot adjon a kandallódívat modern változatu felújítására. a felvonultatott mintegy harminc újfajta kályhacsempéből nemcsak hagyományos fatüzelésű, hanem szén-, koks-, gáz- és villanyfűtésű kandalló és cserépkályha is építhető. kiállítottak sokféle új kerámia burkolóanyagot, amely az épületek homlokzatának és belső terének, szobáinak díszítésében egyaránt sok új lehetőséget nyújt az építőművészeknek, tervezőknek. a bemutató február 27-ig tekinthető meg. /mti/

--

16.10/ju

-47-

16¹⁵ Dny
19⁴⁰ Dny

bb 59. befejeződött az üvegipari formatervezési ankét

t sb/gk-ju ie bs

1969. február 19.

a technika házában szerdán befejezte munkáját az üvegipar kétnapos formatervezési ankétja, amelynek záróakkordjaként a szilikátipari tudományos egyesület elnöksége megjutalmazta a tanácskozáson kiállított legsikeresebb új építészeti-szerviz és díszmű árak alkotóit. az első díjat kapta vadászné németh magda ajkai tervezőművész, a kovácsoltvassal kombinált borospohár-készletéért és gyertyatartójáért. második díjjal jutalmazták l.szabó erzsébet munkácsy-díjas üvegművészt beágyazásos díszítésű vázájáért és táljáért. harmadik díjat kapott lámpatest variációjáért kanyák zsófia iparművészeti főiskolai hallgató. a különleges építészeti üvegek díjával jutalmazták bohus zoltán és varga mártia iparművészeket. ezenkívül díjazásban részesült öt főiskolai hallgató, és ketten dícséretet kaptak munkájukért. /mti/

--

bb 60. megtartották a gépkocsi nyereménybetétkönyvek sorsolását

i kf/kf-ju ie bs

1969. február 19.

az országos takarékpénztár szerdán délután a csepeli munkásotthonban tartotta a gépkocsi nyereménybetétkönyvek 31. sorsolását. a húzáson az 1968. október 31-ig váltott és január 31-én még érvényben volt betétkönyvek vettek részt.

először a vidéken váltott nyereménybetétkönyveket sorsolták: 49 121 tízezer forintos betétkönyv között 55, az 53 992 ötezer forintos betétkönyv között pedig 60 személyautót sorsoltak ki.

a fővárosban váltott 177 752 tízezer forintos betét könyvre 99, a 204 567 ötezer forintos betétkönyvre pedig 115 nyereményautó jutott. /mti/

--

16.20/ju

-48-

16.25 Mo
19.05 Du

bb 61. ,, iszapszén,,

vid-kz/tné-ju ká bs

1969. február 19.

iszapvitztelenítőt helyeztek üzembe a mecseki szánbánya vállalat pécsujhelyi szénelőkészítőjében. a tatabányai szénbányák szabadalma alapján 29 millió forintos költséggel kialakított iszapvitztelenítő a mecseki szénbányák féltévszázados problémáját oldja meg. a szén mosására használt víztárolására, illetve a benne lebegő finom szén szemek visszanyerésére pedig iszap-tavakat kellett építeni s ebben csak hosszú hónapokig tartó tárolás után ülepedett le a lekvárszerű ,, iszapszén,, népszerű nevén slamm. ezt a rendkívül jó és keresett fűtőanyagot nehéz fizikai munkával és újabb költséget kellett ismét kitermelni. az új iszapvitztelenítő 3.5-4 órára csökkenti a folyamat idejét. ennyi idő alatt ,, készít,, szállításra, értékesítésre alkalmas fűtőanyagot a széniszapból. a következőkben nem lesz szükség költséges tározók építésére. készlet helyett közvetlen eladásra juthat ez a termék is, az emberek pedig megszabadulnak a fáradságos munkától. /mti/

--

bb 62. március 18: ünnepi ülést tart a fővárosi tanács

tm-ju zs bs

1969. február 19.

szerdán ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága. megtárgyalta a tanácsköztársaság kikiáltása 50. évfordulója megünneplésének előkészületeit, s úgy határozott hogy március 18-án a tanácsköztársaság megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére ünnepi tanácsülést hív össze.

a végrehajtó bizottság meghallgatta és jóváhagyta az mhsz budapesti vezetőségének tájékoztatóját, a fővárosban folyó honvédelmi nevelő munka helyzetéről. /mti/

--

16.40/ju

-49-

16.45 Mo
19.05 Du

bb 63. a szovjetunióba utazik a rajkó-zenekar

1 gj/gk-bh bs

1969. február 19.

vasárnap két és félhónapos szovjetunióbeli turnéra indul a rajkó-zenekar, valamint az együttes több énekes és táncos szólistája. vendégszereplésük során az együttes moszkvában, Leningrádban, ogyesszában, kijevben, továbbá számos más városban, összesen csaknem hetvenszer mutatja be műsorát. /mt1 /

bb 64. a legfőbb ügyész a bűnözés alakulásáról

t bc/gg-ju zs bs

1969. február 19.

dr. szénási géza legfőbb ügyész szerdán látogatást tett a pécsi tudományegyetem állam- és jogtudományi karán. a kar professzoraival, oktatóival az aktuális jogpolitikai, és a jogász-képzéssel összefüggő kérdésekről folytatott megbeszélést, s találkozott a joghallgatókkal is.

a látogatás során tájékoztatást adott a bűnözés alakulásáról. a többi között elmondotta:

az 1968. évi rendőrségi és ügyészségi bűnügyi statisztika, valamint a korábbi évekre vonatkozó adatok alapján megállapítható, hogy hazánkban a bűncselekmények számában az elmúlt öt esztendő alatt lényeges változás nem következett be. az utóbbi években állandósult az a folyamat, hogy a bűncselekmények száma kismértékben csökkent. a csökkenés azonban négy év alatt csupán 3 százalékosat tesz ki, amiből még nem lehet következtetni a bűnözésnek, mint társadalmi jelenségnek lényeges minőségi változására. tízezer vétőképes - 14 éven felüli - lakosra az országban 145 ismertté vált büntett jut. nagyobb arányú eltérések inkább a bűnözés összetételében és területi - megyék közötti megoszlásánál apaszthatók.

/ folyt. köv. /

17.00/ju

-50-

17.05.20
19.50.20

bb 64. / a legfőbb ügyész... 1. folyt./-ju

- a közbiztonság helyzetére jellemző, hogy az előző évhez képest a közrend és közbiztonság elleni bűntettek száma 8,5 százalékkal, a garázda cselekményeké 5,1 százalékkal csökkent. a bűncselekmények több mint 60 százalékát kitevő tulajdon elleni bűntettekben belül a társadalmi tulajdon ellenieknél 4,9, a személyek javai elleni bűntettekénél 1,6 százalékos csökkenés. változott a károkozások nagyságrendje is. az ezer forint alatti kárt okozó társadalmi tulajdon elleni bűntettek arányában 2,7 százalékos csökkenés mutatkozott az 1967. évhez viszonyítva. ebben közrejátszott az 1968. október elsején hatályba lépett szabálysértési kódexnek az a rendelkezése, amely a tulajdon elleni bűntettek értékhatárát 200 forintról 500 forintra emelte. említésre érdemes az is, hogy az 1000 és 25.000 forint közötti károkozásoknál a bűntettek száma egy százalékkal emelkedett.

- bár az elmúlt évben növekedett az emberölések száma, nem érte el az 1965. évi szintet, amely az elmúlt öt évben a legmagasabbnak mutatkozott. az ismertté vált testi sértések és az emberölés kísérletét megvalósító bűntettek száma viszont változatlan.

- a bűnelkövetők között sok büntettnél - erőszakos bűntettek, ifjúság elleni, nemi erkölcs elleni, társadalmi tulajdon elleni és más bűntettekénél - nőtt a visszaesők száma, s az elmúlt évben elérte a 38,7 százalékot. ez egyrészt arra hívja fel a figyelmet, hogy csökken a bűnözésben újonnan belépők aránya, másrészt arra, hogy az utógondozást javítani kell.

a fiatalok bűnözéséről szólva megemlítette, hogy az 1968-as esztendőben a fiatalok bűnelkövetők száma 5 százalékkal csökkent. e csökkenés nagy eltérést mutat a megyék között. baranya megyében például 20,9 százalékkal volt kevesebb a fiatalok bűnelkövető. /mt1 /

17.20/ju

-51-

17.25.20
18.00.20

bb 63. a szovjetunióba utazik a rajkó-zenekar

1 gj/gk-bh bs

1969. február 19.

vasárnap két és félhónapos szovjetunióbeli turnéra indul a rajkó-zenekar, valamint az együttes több énekes és táncos szólistája. vendégszereplésük során az együttes moszkvában, lenin-grádban, ogyesszában, kijevben, továbbá számos más városban, összesen csaknem hetvenszer mutatja be műsorát. /mti /

bb 64. a legfőbb ügyész a bűnözés alakulásáról

t bc/gg-ju zs bs

1969. február 19.

dr. szénási géza legfőbb ügyész szerdán látogatást tett a pécsi tudományegyetem állam- és jogtudományi karán. a kar professzoraival, oktatóival az aktuális jogpolitikai, és a jogász-képzéssel összefüggő kérdésekről folytatott megbeszélést, s találkozott a joghallgatókkal is.

a látogatás során tájékoztatást adott a bűnözés alakulásáról. a többi között elmondotta:

az 1968. évi rendőrségi és ügyészségi bűnügyi statisztika, valamint a korábbi évekre vonatkozó adatok alapján megállapítható, hogy hazánkban a bűncselekmények számában az elmúlt öt esztendő alatt lényeges változás nem következett be. az utóbbi években állandósult az a folyamat, hogy a bűncselekmények száma kismértékben csökkent. a csökkenés azonban négy év alatt csupán 3 százalékot tesz ki, amiből még nem lehet következtetni a bűnözésnek, mint társadalmi jelenségnek lényeges minőségi változására. tízezer vétőképes - 14 éven felüli - lakosra az országban 145 ismerítetté vált büntett jut. nagyobb arányú eltérések inkább a bűnözés összetételében és területi - megyék közötti megoszlásánál tapasztalhatók.

/ folyt. köv. /

17.00/ju

-50-

17.05.20
19.50.20

bb 64. / a legfőbb ügyész... 1. folyt./-ju

- a közbiztonság helyzetére jellemző, hogy az előző évhez képest a közrend és közbiztonság elleni büntettek száma 8,5 százalékkal, a garázda cselekményeké 5,1 százalékkal csökkent. a bűncselekmények több mint 60 százalékát kitevő tulajdon elleni büntettekben belül a társadalmi tulajdon ellenieknél 4,9, a személyek javai elleni büntettekénél 1,6 százalékos csökkenés. változott a károkozások nagyságrendje is. az ezer forint alatti kárt okozó társadalmi tulajdon elleni büntettek arányában 2,7 százalékos csökkenés mutatkozott az 1967. évhez viszonyítva. ebben közrejátszott az 1968. október elsején hatályba lépett szabálysértési kódexnek az a rendelkezése, amely a tulajdon elleni büntettek értékhatárát 200 forintról 500 forintra emelte. említésre érdemes az is, hogy az 1000 és 25.000 forint közötti károkozásoknál a büntettek száma egy százalékkal emelkedett.

- bár az elmúlt évben növekedett az emberölések száma, nem érte el az 1965. évi szintet, amely az elmúlt öt évben a legmagasabbnak mutatkozott. az ismerítetté vált testi sértések és az emberölés kísérletét megvalósító büntettek száma viszont változatlan.

- a bűnelkövetők között sok büntettnél - erőszakos bűntettek, ifjúság elleni, nemi erkölcs elleni, társadalmi tulajdon elleni és más bűntettekénél - nőtt a visszaesők száma, s az elmúlt évben elérte a 38,7 százalékot. ez egyrészt arra hívja fel a figyelmet, hogy csökken a bűnözésben újonnan belépők aránya, másrészt arra, hogy az utógondozást javítani kell.

a fiatalok bűnözéséről szólva megemlítette, hogy az 1968-as esztendőben a fiatalok bűnelkövetők száma 5 százalékkal csökkent. e csökkenés nagy eltérést mutat a megyék között. baranya megyében például 20,9 százalékkal volt kevesebb a fiatalok bűnelkövető. /mti /

17.20/ju

-51-

17.25.20
20.00.20

1bb 65.ünnepi megemlékezés szolnokon a magyar-szovjet kapcsolatokról

vid/fm-ká-bh

1969.február 19.

a magyar-szovjet barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezmény megkötésének 21.évfordulója alkalmából szerdán ünnepi megemlékezést tartott szolnokon, a barátság klubban az mszbt megyei elnöksége és a tit megyei szervezete. a magyar-szovjet kapcsolatokat király andrás, az mszmp budapesti bizottságának alosztályvezetője méltatta. /mti/

bb 66. segner jános andrás emléktáblája debrecenben

vid/m-bh la

1969.február 19.

szerdán debrecenben, a fűvészkert utcai általános iskolában - a hazafias népfront városi bizottságának és az energiagazdálkodási tudományos egyesület helyi csoportjának rendezésében - teleplezték segner jános andrás emléktábláját. a világhírű orvos - fizikus néhány évig dolgozott debrecenben, mint a város orvosa, miközben nagyfontosságú kutatásait végezte a fizika területén. 1750-ben ismertette a híres találmányát, a róla elnevezett segner -vizikereket, amelynek elmélete alapján alkotta euler ugyancsak híres turbina-egyenletét. /mti/

bb 29. / a kgst ... 8 folyt./-ju

ion patan román belkereskedelmi miniszter kifejezte meggyőződését, hogy a belkereskedelmi miniszterek értekezletének rendszeresítése hasznos lesz. - ezek a tanácskozások - mondotta - lehetővé teszik, hogy megtaláljuk a belkereskedelem fejlesztésének közös eszközeit. újabb lehetőség nyílik arra, hogy megszilárduljon országaink együttműködése.

/ folyt. köv./

17.45/ju

17⁰⁰ / 18⁰⁰ / Du

-52-

bb 29. / a kgst... 9. folyt./-ju

a román miniszter az értekezletek legfontosabb feladatának azt tartja, hogy a belkereskedelmi miniszterek időről-ídrőre kicserélhessék tapasztalataikat, s hozzáfűzte: az adott ország körülményeitől függ, hogy e tapasztalatokból mit valósít meg. hangsúlyozta, hogy a román delegáció támogatja a belkereskedelmi árucseré fokozását. 1969-ben a román belkereskedelmi minisztérium kétszeresére akarja emelni 1968-hoz képest az árucseréforgalmat. az ország árucseréje az idén a szovjetunióval kétszeresére, magyarországgal másfélszeresére, bulgáriával háromszorosára növekszik. a közeljövőben románia lengyelországgal, csehszlovákiával és az ndk-val is szerződést ír alá belkereskedelmi árucseréről.

a román delegáció a tudományos műszaki együttműködéssel összefüggő tapasztalatcserét is támogatja. az idén dokumentációt állítanak össze a román belkereskedelem tudományos és műszaki eredményeiről, s ezt amit készek a többi szocialista ország rendelkezésére bocsátani. mint mondotta, románia a két- és többoldalú tapasztalatcserének egyaránt híve.

részletesen szólt románia gazdasági helyzetéről, kiemelve, hogy egyre nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a lakosság ellátásának, ami növeli a belkereskedelem fontosságát.

/ folyt. köv./

bb 67. tiz folyót őriz árvízvédelmi készütség - kifutottak a tiszai jégtörőhajók - a hajduságban 16.000 holdon áll a belvíz

ö sb/vid/tr-ju 1e la

1969. február 19.

a megáradt folyók felső magyar szakaszán - amint várható volt - szerdán a fehér körös kivételével megkezdődött az apadás. a jeges áradás azonban még veszélyes lehet. ezért továbbra is tiz folyót őriznek árvízvédelmi készütségben a vízügyi igazgatóságok. a helyzet kedvező alakulását jelzi azonban, hogy a tiz folyó közül a korábbi öt helyett már csak három folyó - a tarna, a berettyó és a fehér körös - gátjait védi másodfoku készütség. szerdára a taktárról levonult az áradás, s ezért megszüntették a készütséget. a körösök felső szakaszáról lehuzodó árhullám miatt viszont a hármaskörösön kellett elsőfoku készütséget elrendelni.

/ folyt. köv./

17.55/ju

18⁰⁰ / 18⁰⁰ / Du

-53-

bb 67. / tiz folyót ... 1. folyt./-ju

az áradásoktól megmozgatott és összezsufolt jég még sok helyen gondot okoz. a tokaji kőbányászok a tarnán tarnazsádány és tarnaméra környékén összesen 600 méter hosszú és helyenként másfél méter vastag jégtorlaszt robbantottak fel, s munkához fogtak már a tarnabodí 500 méteres jégtorlódásban is. a tisztán levonuló kis ár hullám is feszegeti már a jég-páncélját. ezt a ,, pillanatot,, használja ki az északmagyarországi vízügyi igazgatóság három tiszai jégtörő hajója. szerdán délben kifutottak a keleti főcsatorna torkolatában berendezett téli kikötőtől, hogy az áradás közreműködésével megtisztítsák a jégtől a felső-tiszát. csütörtökig előre láthatólag a balsai hidig feltörik a tiszta 10-20 centiméter vastag jégtakaróját.

a tiszántúli vízügyi igazgatóság szeghalom térségében tisztítja a berettyót két kis jégtörő hajóval, több helyen pedig robbantásokkal szaggatják széjjel a torlódott jégtáblákat. a folyó vizutánpótlása lényegesen csökkent. ezért szerdán a berettyó felső szakaszán másodfokú elsőre mérsékeltek az árvízvédelmi készütséget, de a középső és az alsó szakaszt továbbra is másodfokú készütség vigyázza. a korábbi olvadás következtében a mélyebb, lapályos területeken összegyűlt a víz. így szerdától a vízügyi igazgatóság egész területére elsőfokú belvízvédelmi készütséget rendeltek el. jelenleg a hajduságban összesen 16.000 holdnyi területen - főleg réten és legelőn - áll a belvíz. az igazgatóság intézkedésére öt szivattyutelepet helyeztek üzembe és 11 hordozható szivattyút szállítottak a ,, legvízesebb,, területekre, s így elsősorban tiszadob, komádi és hajduhadháza belterületén összegyűlt vizet távolítják el. /mti/

--

bb 63. kádár jános

tin-bh zs la

1969. február 19.

az mszmp központi bizottságának első titkára, az elnöki tanács tagja -kérésére - bucsulátogatáson fogadta jagdish chandar kakar-t, az indiai köztársaság távozó rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét. /mti/

--

bb 69. dr. zakir husain

h

1969. február 19.

köztársasági elnök és indira gandhi miniszterelnök köszönetét fejezte ki losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének és fock jenőnek, a minisztertanács elnökének india nemzeti ünnepe alkalmából küldött jókívánságaikért. /mti/

--

18.20/ju

-54-

18²⁵ /no
20¹⁰ Du

bb 29. /a kgst... 10. folyt./-szb

a.1. sztrujev szovjet belkereskedelmi miniszter bevezetőben a kgst végrehajtó bizottságának magyar javaslatára hozott határozata alapján létrejött miniszteri értekezlet jelentőségét méltatta. a tanácskozáson kölcsönösen tájékoztatjuk egymást, kicseréljük tapasztalatainkat, kollektíven tárgyalunk mindnyájunkat érintő kérdésekről - mondotta a miniszter - s ez nagyban hozzájárul a belkereskedelmi minisztériumok, a kereskedelmi és gazdasági szervek, vállalatok közötti többoldalu kapcsolatok javításához. a magyar kezdeményezés jele annak, hogy a szocialista országok előreléptek a kgst kapcsolatok fejlesztésében.

a miniszter értékelte az eddigi közös munkát, amely ugyan többnyire kétoldalu tevékenységben nyilvánult meg, de minden esetben hasznosnak bizonyult, bevált. hangsúlyozta, hogy az együttműködés eddigi formáit szélesíteni, fejleszteni kell, különösen a szakemberek tapasztalatcseréjét kell gyakoribbá tenni. ehhez javasolta a szakemberek ugynevezett valutamentes cseréjét, mégpedig hosszabb idő tartamra, hogy a tanulmányutak során alaposabb ismereteket szerezhessenek. elmondotta, a szovjet és a magyar belkereskedelmi minisztérium megállapodott abban, hogy különféle feladatokat közösen old meg. így például együtt dolgoznak a városrészek kereskedelmi hálózatának legmegfelelőbb kialakításában. aláírták a szovjet-lengyel belkereskedelmi együttműködési jegyzőkönyvet is, s ennek alapján kidolgozzák a közös munka programját.

a gazdasági együttműködés fontos területe - emelte ki beszámolója további részében - az árucseré. az ebben rejlő széleskörű lehetőségeket még nem használjuk ki eléggé. értekezletünk azért is jelentős, mert választ adhat arra, hogyan, milyen formában lehet továbbfejleszteni az ilyen irányú együttműködést. rámutatott az árucserreforgalmat ma még akadályozó körülményekre, egyebek között a kgst országok egységes szabványainak hiányára. hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a kgst illetékes szerveinek segítségével ezt a problémát megoldják. a továbbiakban az árucseré gyakorlati, technikai lebonyolításának kérdéseit ismertette.

/folyt.köv./

13.30/szb

-55-

18³⁵ /no
20²⁰ Du

bb 29. / a kgst... 11. folyt./-ju

a szovjet miniszter végül elmondotta, hogy egyetért a vitaindító előadásban és a felszólalásokban elhangzott javaslatokkal, egyebek között a különféle belkereskedelmi munkacsoportok létrehozásával. helyesli, hogy egy-egy munkacsoport tevékenységéért valamelyik ország minisztériuma felelős. befejezésül kifejezte reményét: a miniszterek első értekezlete és további rendszeres tanácskozása is elősegíti majd, hogy a szocialista országok kereskedelmét teljesíteni tudja legfontosabb feladatát, a lakosság egyre jobb ellátását.

frantisek barbirek szlovák kereskedelmi miniszter, a csehszlovák vezetője hangsúlyozta, hogy a szocialista országok nem nélkülözhetik az együttműködést. a kapcsolatok erősítéséhez a belkereskedelmi miniszterek értekezlete is jó lehetőségeket teremt. egyetért azokkal a javaslatokkal, amelyeket szurdi istván terjesztett elő, beleértve a szervezeti megoldásokat érintő ajánlásokat is. lehetségesnek tartja azonban, hogy a gyors fejlődés később e megoldásokban is strukturális változásokat tesz szükségessé.

delegáció

a csehszlovák delegáció igen fontosnak tartja az árucseré fokozását, mert ez elősegíti, hogy jobban kielégítsék a piac változó szükségleteit. hasznosnak tartja a határmenti áruforgalom fejlesztését, továbbá azt is, hogy a kgst országok kölcsönösen nemzeti éttermeket, ajándékboltokat nyissanak. ezután hangzott, hogy további utakat, újabb megoldásokat kell feltárni a kereskedelmi szerek, a kutatóintézetek és főiskolák együttműködésének elmélyítésére. munkacsoportok létrehozását javasolta az új módszerek feltárására. egyetért azokkal a javaslatokkal, amelyek a delegációhoz szükségesek az új munkacsoportok létrehozására. egyetért azoknak a munkacsoportoknak a létrehozásával is, amelyeket szurdi istván javasolt.

a csehszlovák delegáció helyeselné, ha ez év végén újra összeülne a belkereskedelmi miniszterek értekezlete, s azon két kérdéssel tárgyalnának. megvizsgálják, hogyan teljesítették a mostani első értekezleten vállalt kötelezettségeket, másrészt előkészítik az 1970. évi tanácskozást.
/ folyt. köv./
13.35/ju

-56-

18^{uo} /no
20^{uo} -Dm

bb 29. / kgst... 12. folyt./-ju

mivel további felszólaló nem volt. szurdi istván befejezettnek nyilvánította a vitát. megállapította, hogy bevezető előadásával valamennyi felszólaló egyetértett az elhangzott javaslatok, észrevételek gazdagították az együttműködés elmélyítésének programját. valamennyi felszólalásból kicsendült, hogy országainkban az életkörülmények állandó javításával is kifejezésre juttatják a szocialista társadalom magasabbrendűségét, s egyben a felszólalások az igazi internacionalista felfogásról is tanúságot tettek.

ezután szurdi istván javaslatára szerkesztőbizottságot hoztak létre, amelyben az értekezleten résztvevő valamennyi ország képviselteti magát. ez a szerkesztőbizottság kidolgozza a kgst országok belkereskedelmi miniszteri értekezlete szervezetének az Ugyrendjét, az eljárási szabályzatot, s az elhangzott javaslatok, észrevételek alapján átdolgozza az 1969-es munkaterv tervezetének szövegét. az ezeket is magában foglaló jegyzőkönyvet pénteken parafálják. /mti/

bb 72. kiállítás szombathelyen a fiatal vas megyei képzőművészek alkotásaiból

vid/fm-ju ká la

1969. február 19.

szurdán a szombathelyi művelődési és sportpalota galériáján megnyílt a fiatal vas megyei képzőművészek kiállítása. 14 művész 65 alkotása látható. /mti/

13.40/ju

18^{uo} /no

-57-

bb 73. éjjel nappal szállítják a havat a budapesti főutvonalakról
i hbj/tr-bh la 1969. február 19.

a fővárosi köztisztasági hivatal szerdán több mint 150 - részben saját, részben tefu gépkocsival - szállította a priz- mába rakott havat, elsősorban a főutvonalakról. kitűnően dolgoztak a hóharácsolok, amelyek percek alatt raktak meg egy-egy nagy teherautót. szerda estig gyakorlatilag a nagykörutról, a kiskörut- ról, a rákóczi utról, a józsef attila utcából, a népköztár- saság utjáról eltűntek a hó kupacok. csütörtökre virradó éjjel már a kevésbé forgalmas utcákból is szállítják a havat, de csak onnan, ahol a hóprizmák zavarhatják a közúti forgalmat. a tapasztalatok szerint nagyon megnehezíti a munkát, hogy a má- sodrendű utvonalakon rengeteg gépkocsi parkiroz és emiatt az uttestet teljes szélességében lehetetlen takarítani. /mti/

bb 74. időjárásjelentés

te-bh la

1969. február 19.

este: a meteorológiai intézet jelenti február 19-én, szerdán

enyhe idő

várható időjárás csütörtök estig: erősen felhős idő. sok helyen hószállingózás, havazás, majd havaseső, eső. élénk, helyenként erős déli, délkeleti szél. újabb enyhülés, olvadás. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön plusz 2- plusz 7 fok között. /mti/

-58-

19. 33/10

1940/10

bb 75. átmeneti olvadás - sikos utak

i hbj/tr szb la

1969. február 19.

a központi közúti főosztályán szerdán este közölték:

a dunántul nyugati részén a reggeli órákban kezdődött ha- vazás a nap folyamán megszűnt. a nappali - átmeneti - olvadás után az uttesteken a kásás hó megfagyott, s emiatt sikosak az utak. valamennyi fő közlekedési úton két nyomvonalon közleked- hetnek a járművek. tatabánya, pápa, piliscsaba környékén az ugy- nevezett alsóbbrendű - összekötő és bekötő utak - csak egy nyom- vonalon és nehezen járhatók. a nagy hótakarító gépek dolgoz- nak, hogy az uttesteket teljes szélességben megtisztítsák a hó- tól. /mti/

-. -

bb 76. négy évre ítelték a gázoló autóversenyzőt

t bc/tr szb zs

1969 február 19.

a központi kerületi bíróság szerdán ítéletet hirdetett hollós istván, 38 éves autószerelő és ismert autóversenyző közlekedési bűnügyében. az ítélet indokolása szerint hollós a szentendrei úton - lakott területen - a megengedettnél gyorsabban vezette gépkocsiját. a békásmegyeri téglagyár be- kötő útjánál egy kanyarban későn észlelte az előtte haladó gépkocsit, amely - miként az őt megelőző kocsisor - az út- és a látási viszonyok és egy lovaskocsi miatt lassítani kény- szerült. hollós gépkocsiját már nem állíthatta volna meg az előtte haladó járművel való összeütközés nélkül. ezért át- lépte a záróvonalat. ekkor viszont egy oldalkocsis motorkerék- pár jött vele szembe, s már egyik vezető sem tudta a baleset- tet elkerülni. az összeütközés következtében az oldalkocsiban ülő két kisgyermek életét veszítette, a motoros pedig súlyosan megsérült.

a bíróság hollós istvánt négy évi szabadságvesztésére ítélte, s öt évre eltiltotta a gépjárművezetéstől. az ité- letben súlyosbító körülményként értékelte a bűncselekmény su- lyos kimenetelét, a többszörös közlekedési szabályszegést, enyhítő körülményként vette viszont figyelembe, hogy igazol- tan súlyos cukorbeteg, egy kiskorú gyermeke van. az ítélet nem jogerős. /mti/

-. -

19. 45/10

1950/10

-59-

bb 70. tanácskozás a tokajhegyaljai borvidék rekonstrukciós feladatairól

vid./bh la

1969. február 19.

Szerdán a borsod megyei tanács székházában megbeszélést tartottak a tokajhegyaljai borvidék rekonstrukciós feladatairól. az értekezleten megjelent dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter, dr. bodnár ferenc, a borsod megyei pártbizottság első titkára és dr. ladányi józsef, a megyei tanács vb. elnöke, valamint a tokajhegyaljai borvidék szőlőtermelő szakemberei.

a résztvevők a fontos témához a borsod megyei tanács írásban előre kiadott jelentése alapján szóltak hozzá. a jelentéshez dr. dimény imre vitaindító bevezetőt, dr. pusztai béla, a megyei tanács elnökhelyettese pedig szóbeli kiegészítést fűzött. /mti/

--

bb 71. az algyői olaj- és gázkitörés leküzdőinek kitüntetése szegeden

vid./fm bh la

1969. február 19.

a szegedi tiszai szálló nagytermében szerdán kitüntették azokat az olajbányászokat és vezetőket, akik kiemelkedő helytállásról tettek tanubizonyosságot az algyői 168-as olajkutnál keletkezett olaj- és földgázkitörés elfojtásánál. ismét együtt volt a mintegy százötven tagú, hatalmas brigád, amely egy hónap alatt szinte egyemberként küzdött a nagy olajtűzzel, majd a zugó olajáradattal. ezuttal ünnepélyesen köszöntötték őket a minisztérium, az iparág vezetői, illetve csongrád megye és szeged város párt és állami vezetői. bese vilmosnak, az országos kőolaj- és gázipari tröszt vezérigazgatójának üdvözlő szavai után dr. lőrinc imre nehézipari miniszterhelyettes nyolcvannégy dolgozónak nyújtotta át a „nehézipar kiváló dolgozója”, kitüntető jelvényt, illetve a miniszteri és miniszterhelyettesi dicséretet. farkas györgy, a tűzrendészet országos parancsnoka kilenc dolgozót tüntetett ki a tűzrendészeti érem arany-, ezüst-, illetve bronz fokozatával. ezután fogadást adtak a kitüntetett olajbányászok tiszteletére. /mti/

--

19.55/14

20⁰⁰/20

--60--

bb 77. bent maradt a hóban a személyvonat

1 hbj/tr-ju la

1969. február 19.

a vasutnak még mindig birkóznia kell a hóval: a nagyerejű szál szerdán a budapest-hegyeshalom közötti fővonalon győrszentiván és nagyszentjános között körülbelül 5 kilométer hosszúságban mintegy 50-60 centiméter magas torlaszt emelet. gőzmozdonyal kellett áttörni. a forgalomban nagyobb torlaszkadás nem volt. kiskőrös és ászár között a személyvonat 16 óra 40 perctől 17 óra 45 percig bentragadt a hótorlaszban, a gőzmozdony vontatta ki a személyvonat. az esti órákban a komárom-kiskőrös közötti vasútvonalat nagy hókevel felszerelt gőzmozdony takarította. /mti/

- 6 -

ke 21

1969

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. február 20.

Do 1. tizenkilenc szám a tanácsköztársaság napjaiban készült filmujságból - 133 nap alatt 31 film született

i pr/hné szb zs

1969. február 20.

Különleges értékű része a magyar állami filmarchivum gyűjteményének az a néhány tekercs, amely a tanácsköztársaság történetének egyik-másik eseményét őrzi. A tanácsköztársaság 133 napja alatt 31 film készült, ebből az utókornak csupán három maradt. antimilitarista, háboruellenes dokumentumfilm az „Öfelsége, a király nevében”, című alkotás, amely az első világháború borzalmaival tárja - rekonstruált frontképek alapján - a néző elé. Kertész Mihály rendezte azt a mintegy 15 perces kisfilmet, amely „jön az öcsém”, címmel farkas Antal költő egyik versét illusztrálja. A vers egyébként egy magyar hadifogolyról szól, aki Oroszországban a kommunista eszme hívéül szegődik, s hazatérve is hű marad a vörös zászlóhoz.

Az egyetlen megmaradt, nagyobblélegzetű játékfilm - tegnap címmel - Lázár Lajos és Orbán Dezső rendezte. Munkáskörnyezetben játszották, s ha magán viseli is a korabeli filmművészet negatív jegyeit, nagy agitativ erővel ábrázolja a gyári környezetet, a sztrájkszervezést, a röplapok és brosurák terjesztését.

A tanácsköztársaság korabeli archiv-filmgyűjtemény zömét a vörös riportfilm hradófelvételei teszik ki. Tizenkilenc száma maradt fenn ennek a filmujságnak, becses segítséget nyújtva a kor kutatóinak. Néhány kiragadott képsora is szemlélteti az eseményteljes napokat: frontra indul a vörös hadsereg 32-es gyalogezrede, toborzóiroda működik a város több pontján, Kun Béla és Bokányi Dezső beszél a magyarországi szocialista párt gyűlésén, a tanácsköztársaság rendeletére kiárusítják a boltok készleteit, harcra készülnek a 22-es csepeli vörös tüzekek. /folyt.köv./

hc

-1-